

Plantijn Hogeschool van de Provincie Antwerpen – EduBRON, Universiteit Antwerpen – Groep T-Hogeschool Leuven – Hogeschool Zeeland – Hogeschool Zuyd – KaHo Sint-Lieven – NHTV Internationale Hogeschool Breda – Provinciale Hogeschool Limburg – Universitair Centrum voor Talenonderwijs, Universiteit Gent – Instituut Heilig Graf, Turnhout – KA Hoboken – Pito Stabroek – Sint-Carolusinstituut, Sint-Niklaas – Sint-Jozefinstituut, Kontich

Datum publicatie: 30.05.2011

Reële leercompetenties en instroomprofielen bij de start van het hoger onderwijs

Sarah Van Leuvenhaege, Plantijn Hogeschool

Elke Denoo, Plantijn Hogeschool

Eline Grouwels, Provinciale Hogeschool Limburg

Ruth Jamers, Provinciale Hogeschool Limburg

**Publicatie in het kader van het Interregproject Goesting in Leren en Werken (GoLeWe)
Thema 1 - Actie 1.2 - Indicator 1.2 c & d: Reële leercompetenties van
eerstejaarsstudenten hoger onderwijs en instroomprofielen bij de start van het hoger
onderwijs**

Doelgroep: Lectoren/docenten/professoren hoger onderwijs, leerkrachten secundair onderwijs, onderwijsontwikkelaars/-ondersteuners, studie- en studentenbegeleiders.

Het GoLeWe-Project

‘Goesting in Leren en Werken’ is zowel de rode draad als de uitdaging van dit project. We willen bereiken dat jongeren hun kwaliteiten kunnen uitbouwen tot competenties die nodig zijn in de maatschappij en in het werkveld. En dat onze jong afgestudeerden werk vinden dat aansluit bij eigen mogelijkheden, motivatie en ambities en bij het vinden van een plaats in de maatschappij. De projectacties zijn gegroepeerd in drie thema’s: een vlotte overgang naar het hoger onderwijs, leren in het hoger onderwijs en samenwerking met het werkveld. Concrete acties richten zich op het verbeteren van leercompetenties, op studiekeuzebegeleiding en op leertrajecten die afgestemd zijn op de mogelijkheden van studenten. Er gaat ook aandacht naar studententutoraat en naar competentie management. Acties die bijdragen tot een betere afstemming en samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt, zijn: werkplekleren en de uitvoering van werkveldopdrachten door studenten, co-creatie van onderwijs en facilitering van de combinatie werken en leren. Goesting in leren en werken gaan hand in hand. Want de nieuwe werknemer is een kenniswerker die zichzelf blijft ontplooien.

Abstract

Twee vragen staan centraal in deze publicatie:

1. Hoe scoren de eerstejaars van verschillende professionele bacheloropleidingen op de PHL en de Plantijn Hogeschool op de 6 cruciale leercompetenties en op demotivatie?
2. Welke 4 leerstijlen (op basis van zelfinschatting en stuurloosheid) herkennen we in professionele bacheloropleidingen op PHL en Plantijn Hogeschool?

1° Uit onderzoek blijkt dat er 6 cruciale leercompetenties zijn die de slaagkansen in het hoger onderwijs vergroten. Per opleiding hebben we deze cruciale leercompetenties en demotivatie in beeld gebracht, met behulp van de groepsrapporten van de LeMo-test. Op deze manier kunnen we per opleiding sterke punten en werkpunten van onze eerstejaars benoemen.

2° Uit onderzoek van Donche & Van Petegem (2004) bleek dat zowel zelfeffectiviteit als stuurloos leergedrag sterk voorspellend zijn voor prestaties. Op basis van de scores van onze eerstejaarsstudenten onderscheiden we vier leerstijlen: ongericht & hoge zelfinschatting, gericht & hoge zelfinschatting, ongericht & lage zelfinschatting, gericht & lage zelfinschatting. Ook deze lichten we toe in onze sessie.

De tweede onderzoeksvraag van de indicator 1.2 D leverde ons 4 leerstijlen op. Er wordt een “profiel” voorgesteld van de leerstijl van een instromende student. We hielden diepte-interviews om ons cijfermateriaal een menselijk gezicht te geven. De beleving van de student staat hierbij centraal.

INHOUD

Deel 1: Reële leercompetenties bij eerstejaarsstudenten hoger onderwijs	4
1. Situering rapport	4
1.1 literatuuronderzoek	4
1.2 Onderzoeksopzet	5
2. Opleiding 'bachelor Toegepaste informatica'	8
2.1 Leercompetenties	8
2.2 Leerstijlen voor de studenten van de opleiding bachelor 'Toegepaste informatica'	9
2.3 Verdeling van de gemiddelde scores (grijze scores) van de studenten in de bachelor 'Toegepaste informatica'	12
3. Opleiding 'bachelor Secundair Onderwijs'	14
3.1 Leercompetenties	14
3.2 Leerstijlen voor de studenten van de opleiding bachelor 'Secundair Onderwijs'	15
3.3 Verdeling van de gemiddelde scores (grijze scores) van de studenten in de bachelor 'Secundair Onderwijs'	17
4. Opleiding Orthopedagogie – SAW (Plantijn Hogeschool)	19
4.1 Leercompetenties	19
4.2 Leerstijlen voor de studenten van de opleiding Orthopedagogie- SAW (Plantijn Hogeschool)	21
4.3 Verdeling van de gemiddelde scores (grijze scores) van de studenten in de opleiding Orthopedagogie- SAW (Plantijn Hogeschool)	23
5. Departement Bedrijfsmanagement (BM) (Plantijn Hogeschool)	25
5.1 Leercompetenties	25
5.2 Leerstijlen voor de studenten in het departement Bedrijfsmanagement (Plantijn Hogeschool)	27
5.3 Verdeling van de gemiddelde scores (grijze scores) van de studenten in het departement Bedrijfsmanagement (Plantijn Hogeschool)	29
 Deel 2: Instroomprofielen bij de start van het hoger onderwijs	 31
1. Inleiding	31
2. Opzet	31
3. Resultaat	32
4. Portret bij de leerstijlen	33

Deel 1: Reële leercompetenties bij eerstejaarsstudenten hoger onderwijs

1. Situering rapport

1.1 Literatuuronderzoek

De reële leercompetenties van eerstejaarsstudenten zijn in kaart gebracht op basis van recent onderzoek naar de ontwikkeling van leervaardigheden bij studenten in het eerste jaar¹. We hebben ons eigen onderzoeksopzet gebaseerd op het onderzoek van Van Thournout, Donche e.a. (2010). Zij stelden 3 onderzoeksvragen centraal.

Voornamelijk volgende onderzoeksvragen zijn van betekenis voor dit rapport:

- *“wat zijn de leer- en achtergrondkenmerken van studenten bij de instroom in het hoger onderwijs”*
- *“hoe ontwikkelen de leervaardigheden van studenten zich doorheen het eerste jaar van de opleiding”*

Ook het onderzoeksrapport² van 2006 van het IDU Project diende als achtergrondinformatie. Het IDU project is een samenwerkingsproject tussen de hogeschool Plantijn (Antwerpen) en de onderzoeksgroep EduBRON, Universiteit Antwerpen. Uit dit onderzoek bleek er een verschil op vlak van leerstijlkenmerken bij studenten die slaagden t.o.v. studenten die hun studies uitstelden (niet geslaagd in eerste zit).

Bij eerstejaarsstudenten stelden ze vast dat het gebrek aan regulatie in het leren of **“stuurloos leergedrag”** negatief gerelateerd is met het studieresultaat dat behaald werd na één of twee zittingen.

Een andere betekenisvolle competentie is **“Zelfeffectiviteit”** of het vertrouwen in de eigen capaciteiten/studiemethode. Uit onderzoek van Boekaerts, Pintrich en Zeidner (2000), Donche en Van Petegem (2004) bleek dat zowel zelfeffectiviteit als stuurloos leergedrag sterk voorspellend zijn voor prestaties.

¹ Vanthournout, G., Donche, V., Gijbels, D., Speltinckx, G., Van Petegem, P., & Mertens, R. (2010). *De ontwikkeling van leervaardigheden in het eerste jaar: verschillen tussen deelgroepen en samenhang met percepties*. EXPERTISE 4(6), p. 15-22.

² Donche, V., Van Petegem, P. (2006). *Onderzoeksrapport Project IDU: Instroom, doorstroom, uitstroom*. Edubron: Universiteit Antwerpen in opdracht van Plantijn Hogeschool voor de provincie Antwerpen (Fase 1 2004-2005, Fase 2 2005-2006).

Het gebruik van cognitieve verwerkingsstrategieën zoals de stapsgewijze verwerking of “**analyseren**” en de mate van diepe verwerking “**relateren en structureren**” blijken eveneens positief samen te hangen met het studieresultaat.

De mate van “**externe sturing**” blijkt samen te hangen met het al dan niet slagen. Studenten die zich richten naar doelen en aanwijzingen (en dus hun leren zelf sturen) behalen betere resultaten.

Ook studenten die “**concreet verwerken**” doen het beter volgens de onderzoeksresultaten van Van de Mosselaer, Van Petegem, Donche en Ottoy (2006).

Tot slot nemen we ook een motivatiekenmerk op waarnaar er in de LeMo- test gepeild wordt, namelijk “**demotivatie**”. De mate van motivatie is een studentenkenmerk dat eveneens van invloed is op de leercompetenties.

1.2 Onderzoeksopzet

Bij de start van academiejaar 2010-2011 werden bij eerstejaarsstudenten de leer- en motivatiekenmerken in kaart gebracht. De LeMo³ test werd afgenomen in 4 opleidingen van 2 verschillende hogescholen: Plantijn Hogeschool en de Provinciale Hogeschool Limburg,. In totaal werden 728 studenten opgenomen in ons onderzoek.

Vervolgens werd er per opleiding een analyse gemaakt van het LeMo groepsfeedbackrapport .

- Provinciale Hogeschool Limburg: Toegepaste informatica en Bachelor secundair onderwijs
- Plantijn Hogeschool: Orthopedagogie en Bedrijfsmanagement

We bespreken telkens per opleiding **zeven cruciale leercompetenties** die in verband staan met de slaagkansen van de student (zie literatuuronderzoek). Een leercompetentie is de combinatie van kennis, vaardigheden en attitudes die een rol spelen bij het leren. Het is ook het vermogen om nieuwe competenties te ontwikkelen.

In onderstaande tabel zijn de leercompetenties en hun betekenis opgenomen

Leercompetentie	Betekenis
Zelfeffectiviteit	Mate van vertrouwen in de eigen bekwaamheid en studiemethode
Stuurloos leergedrag	Onduidelijkheid over hoe men de studie moet aanpakken

³ Donche V., Van Petegem P., Van de Mosselaer H., Vermunt J. (Red.). (2010). *LEMO: een instrument voor feedback over leren en motivatie*. Plantyn nv: Mechelen

Relateren en structureren	Mate waarin men naar verbanden zoekt in de leerinhoud
Analyseren	Mate waarin men bij het studeren methodisch te werk gaat
Concreet verwerken	Mate waarin men de leerstof kan toepassen in het dagelijks leven of beroepssituaties
Demotivatie	Gebrek aan motivatie voor de studie
Externe sturing	Mate waarin men op de docent/lector vertrouwt om het leerproces aan te sturen

Daarnaast analyseren we de **leerstijl** van de studenten die deelnamen aan het onderzoek. De leerstijl is de manier waarop iemand gewoonlijk leert. Het is een typering van de manier waarop je kennis verwerkt, hoe je je leerprocessen stuurt, welke opvattingen je hebt over leren .

Hierbij werden de scores op de leercompetenties “zelfeffectiviteit” en “stuurloos leergedrag” in rekening genomen. Er werd in het onderzoek van Vanthournout et al. (2010) gekozen om studenten in groepen op te delen op basis van hun scores op de dimensies “stuurloos leergedrag” en “zelfeffectiviteit” omdat deze sterk voorspellend blijken voor prestaties. De onzekere en ongerichte leerders worden daarbij als risicostudenten omschreven.

Er zijn 4 leerstijlen te onderscheiden op basis van een hoge score of lage score op deze competenties. Er werd een grenswaarde ingesteld per competentie om studenten te onderscheiden die hoog of laag scoorden op een bepaalde competentie.

Leerstijl 1: Zekere- gerichte leerder

Hoge zelfbekwaamheid/ Gerichte leerstijl

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

Leerstijl 2: Onzekere- gerichte leerder

Lage zelfbekwaamheid/ Gerichte leerstijl

Lage score op zelfeffectiviteit	<2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

Leerstijl 3: Zekere- ongerichte leerder**Hoge zelfbekwaamheid/ Ongerichte leerstijl**

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Hoge score op stuurloos gedrag	>2.76

Leerstijl 4: Onzekere- ongerichte leerder**Lage zelfbekwaamheid / Ongerichte leerstijl**

Lage score op zelfeffectiviteit	<2.98
Hoge score op stuurloos gedrag	>2.76

De sterkte van deze modellen volgens Vanthournout et al. (2010), is dat er aandacht wordt besteedt aan het zelfbeeld van de leerder (zelfeffectiviteit) en negatieve aspecten van leren (bijvoorbeeld stuurloos leergedrag en demotivatie), waardoor ze voor diagnostiek en leertrajectbegeleiding een meerwaarde kunnen bieden. We maken in het rapport ook expliciet de koppeling met leertrajectbegeleiding.

2. Opleiding “Bachelor Toegepaste informatica” PHL

2.1 Leercompetenties

Bij 173 eerstejaarsstudenten werd de LeMo-test afgenomen. Dit betekent dat 77 % van alle uitgenodigde studenten in de opleiding heeft deelgenomen aan de test. We bespreken telkens de 7 cruciale leercompetenties die in verband staan met de slaagkansen van de student. De verdeling van de studenten over de verschillende leercompetenties werd procentueel berekend op basis van het groepsfeedbackrapport.

	Relateren en structureren	Analyseren	Concreet verwerken	Externe sturing	Stuurloos leergedrag	Demotivatie	Zelfeffectiviteit
Me	2,51	2,38	2,62	2,53	2,50	2,57	2,53
M	2,52	2,43	2,52	2,45	2,58	2,16	2,50
Werkpunt	3,0%	6,4%	2,3%	4,6%	2,9%	16,8%	6,9%
Aandachtspunt	8,0%	15,6%	20,2%	0,0%	19,7%	21,4%	13,9%
Op weg	76,3%	57,8%	52,6%	44,5%	60,7%	17,3%	60,1%
Goed	12,1%	20,2%	22,5%	0,0%	16,2%	15,6%	16,2%
Zeer goed	0,6%	0,0%	2,3%	50,9%	0,6%	28,9%	2,9%

De studenten in het 1^e jaar Toegepaste informatica zijn sterk in de leercompetentie **relateren en structureren**. Maar liefst 88,4 % scoort gemiddeld (“op weg”) tot goed.

Analyseren is eveneens een competentie die de meeste studenten beheersen. Een grote groep (78%) van de studenten scoort gemiddeld tot goed. Er is echter ook een relatief grote groep die problemen heeft met analyseren, voor meer dan 1 op 5 studenten (22%) is analyseren een werkpunt of aandachtspunt

We kunnen besluiten dat de eerstejaars in de opleiding Toegepaste informatica beschikken over de juiste cognitieve verwerkingsstrategieën.

De studenten zijn goed in het concreet verwerken van de leerstof (78 procent behaalt een gemiddelde of goede score). Toch blijkt 22,5 procent moeite te hebben met de leercompetentie **concreet**

verwerken. Zij hebben moeite met de toepassing van de leerstof in het dagelijks leven of beroepssituatie, zij kunnen minder goed experimenteren met de leerstof.

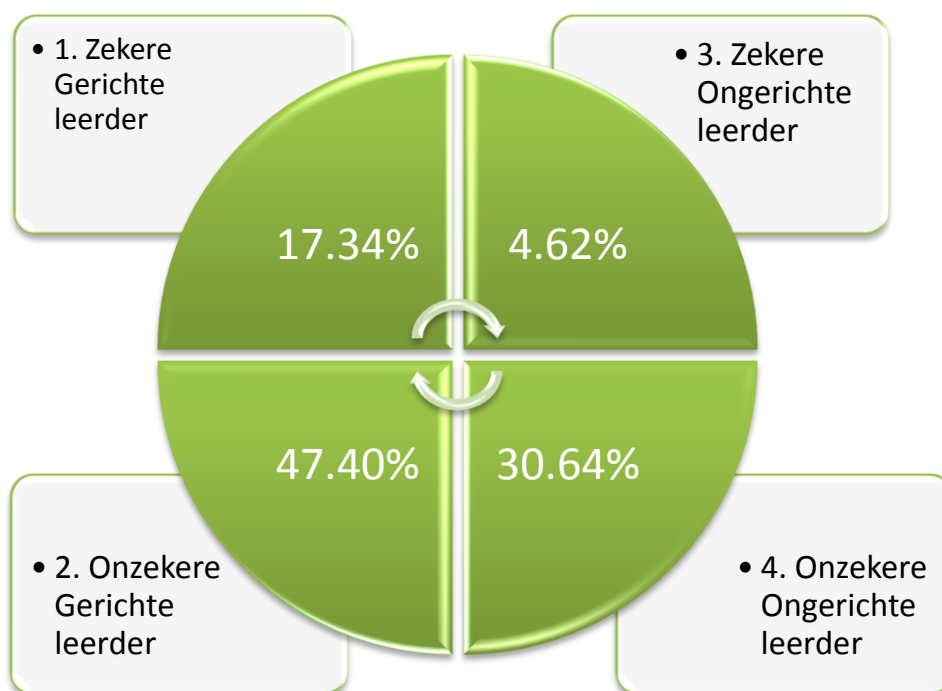
Op vlak van studiemotivatie stellen we vast dat er een relatief grote groep minder goed scoort. Voor 38,2 % van de studenten is **demotivatie** een werkpunt of aandachtspunt, en dit bij een testafname in het begin van het academiejaar. Anderzijds is 29,9% zeer gemotiveerd voor de opleiding.

Op het eerste zicht lijkt de **zelfeffectiviteit** ook de gewone normaalverdeling te vormen met een zeer grote midden categorie (60.1 % van de studenten is op weg...). Men schat de eigen studiebekwaamheid dus eerder hoog in.

2.2 leerstijlen voor de studenten van de opleiding “bachelor Toegepaste informatica” (PHL)

We hebben aan de hand van het groepsfeedbackrapport een indeling van studenten gemaakt op basis van de uitslag van hun LeMo-test.

We kunnen 4 groepen onderscheiden. We bekijken de scores op de onderdelen stuurloos gedrag en zelfeffectiviteit in detail.

Het valt op dat maar liefst 78 % van de eerstejaarsstudenten de eigen studiebekwaamheid laag inschat (47.40% leert volgens een vaste strategie/patroon, 30,64% leert stuurloos⁴). Het **moment van de testafname** mag niet uit het oog verloren worden. De test werd afgenomen in het begin van het academiejaar. Voor vele eerstejaars is de overschakeling naar het hoger onderwijs een hele aanpassing. Heel veel studenten zijn in deze beginperiode een beetje overweldigd; vandaar dat we **77%** van onze eerstejaarsstudenten vinden onder de horizontale lijn. De studentenbegeleider schat ook in dat de studenten helemaal nog geen studiemethode ontwikkeld hebben in het begin van het hoger onderwijs; Wellicht zou de uitslag na een eerste examenperiode verschillen.

Groep 1: Zekere/ Gerichte leerstijl

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

We stelden vast dat **17.34 %** van de studenten in de opleiding Toegepaste informatica een hoge score (op weg/goed of zeer goed) behaalde op zelf effectiviteit, dit in combinatie met een lage score (op weg/werkpunt/aandachtspunt) voor stuurloos gedrag. Deze groep studenten kunnen we categoriseren als een “hoog zelfbekwame en gerichte leerder”.

Dit betekent dus dat deze leerlingen hun leerproces zelf goed kunnen sturen, en ook minder geneigd zijn om hun leerstijl aan te passen. Hun leerstijl is immers effectief.

Deze studenten worden gekenmerkt door een hoge intrinsiek motivatie, gaan hogere verwerking strategieën gebruiken die ook effectief zijn (“diep leren”).

Groep 2: Onzekere/ Gerichte leerstijl

Lage score op zelfeffectiviteit	<2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

De grootste groep van de studenten, maar liefst **47.40 %** van de studenten met een minder effectieve leerstijl (lage zelfbekwaamheid/zelf effectiviteit) is zich ook bewust dat hij dit moet veranderen en zou dit ook zelf kunnen veranderen .

Deze studenten worden gekenmerkt door een gebrek aan motivatie, en zij bezitten slechts over enkele leerstrategieën. Zij zijn zich bewust van het feit dat ze hun leerstijlkenmerken moeten veranderen, en kunnen dat gedeeltelijk zelf. Ze kunnen echter ook ondersteuning (studiebegeleiding) gebruiken.

Groep 3 : Zekere/ Ongerichte leerstijl

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Hoge score op stuurloos gedrag	>2.76

Ongeveer **4.62 %** kunnen we categoriseren als een 'Hoog bekwame ongerichte leerder'. Deze studenten hebben hoge score op zelfeffectiviteit (op weg/goed of zeer goed) en scoorden ook hoog op stuurloos gedrag (groep 3). Ze schatten zichzelf dus wel hoog in, maar hebben weinig vat of controle over hun eigen leerproces. Zij zijn dan ook minder geneigd om hun eigen leerstijl aan te passen.

Deze studenten zijn wel gemotiveerd maar ze zijn afhankelijk van externe sturing van hun leerproces.

Groep 4: Onzekere/ Ongerichte leerstijl

Lage score op zelfeffectiviteit	<2.98
Hoge score op stuurloos gedrag	>2.76

In de opleiding Toegepaste informatica wordt de leerstijl 'Laag bekwame ongerichte leerder' eveneens hoog vertegenwoordigd. Maar liefst **30.64 %** van de studenten behaalden een lage score (op weg, werkpunt/aandachtspunt) op de leercompetentie zelfeffectiviteit. Deze onzekerheid combineren zij met een hoge score (op weg/werkpunt/aandachtspunt) op stuurloos gedrag, wat wijst op een ongerichte leerstijl. Dit betekent dat we rekening moeten houden met een aantal studenten die niet tevreden zijn over hun manier van studeren en zichzelf laag inschatten. Ze hebben minder controle over hun studieproces en kunnen dit moeizaam organiseren. Zij bevinden zich duidelijk in een gevarenzone en het is noodzakelijk dat zij hun leerstijl aanpassen. Zij kunnen dit echter niet zelf en hebben nood aan ondersteuning van anderen. Het gaat hier om zogenaamde risicostudenten...Deze studenten geven immers aan dat ze zowel onzeker zijn over hun eigen capaciteiten, als dat ze niet goed weten hoe ze hun leerproces moeten aansturen⁵.

⁵ Vanthournout, G., Donche, V., Gijbels, D., Speltinckx, G., Van Petegem, P., & Mertens, R. (2010). De ontwikkeling van leervaardigheden in het eerste jaar: verschillen tussen deelgroepen en samenhang met percepties. EXPERTISE 4(6), p. 15-22.

Deze groep wordt gekenmerkt door externe motivatie, zij komen enkel tot leren wanneer er een zekere “externe” dwang is. Zij zullen slechts oppervlakkig studeren.

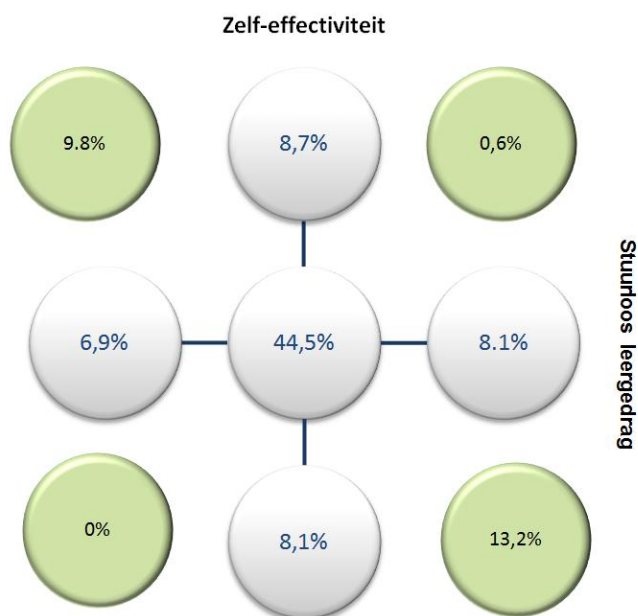
Op vlak van studiebegeleiding betekent dit dat ze hulp kunnen gebruiken op vlak van flexibele studiemethodes, het maken van een planning, wat krijgen op de eigen studie-aanpak. Wanneer stuurloze studenten (rechtterkant van de verticale as, goed voor **35 % samen**) de ondersteuning van studentenbegeleiding opzoeken, kunnen ze inzicht krijgen in het belang van een goede planning en dit ook aanleren. Dan maken ze bijvoorbeeld meer kans om naar links te verschuiven. De echt stuurloze studenten zoeken meestal nog geen ondersteuning in het eerste semester want dat impliceert het bijsturen van je studieproces. Pas als ze van studentenbegeleiding en/of verschillende lectoren signalen krijgen dat ze ondersteuning kunnen gebruiken, gebeurt wel eens.

2.3 Verdeling van de gemiddelde scores (grijze scores) van de studenten in de bachelor “Toegepaste informatica”

Een groot aantal van de studenten van de opleiding Toegepaste informatica heeft geen uitgesproken leerstijl. We zouden dus “tussencategorieën” kunnen onderscheiden, buiten de 4 grote groepen van leerstijlen. Deze groepen ontstaan door het feit dat veel studenten gemiddeld scoren (de grijze scores) op de leercompetenties die bepalend zijn voor de indeling van de leerstijlen. Door het groot aantal studenten in deze groepen, zijn ze niet te verwaarlozen.

De grootste groep van studenten in de opleiding Toegepaste informatica kunnen we categoriseren als studenten met een ‘Matige bekwame en matig gerichte leerstijl’ (groep 9). Zij waren “op weg”, scoorden gemiddeld op zelfeffectiviteit en scoorden gemiddeld op stuurloos gedrag. Dit betekent dat 44 % van de leerlingen zich zeer bewust is dat ze hun leerstijlkenmerken dienen te veranderen. Ze denken dat ze er deels zelf vat op hebben, maar anderzijds hebben zij ook nood aan ondersteuning (sturing) door anderen. Dit is de grootste groep, en geeft een belangrijk indicatie voor de nood aan studie-ondersteuning. Er zijn maar weinig studenten die “extreem” scoren, dus (goed/zeer goed) of (werkpunt/aandachtspunt).

Ter informatie zie je in volgende figuur hoe de verdeling eruit zou zien als je de “grijze scores” in aparte groepen onderbrengt. We zien wel een relatief grote groep die extreem laag scoort op zelfeffectiviteit en tegelijkertijd een ongerichte leerstijl bezit (13.8%). Dit zal een groep zijn die het erg moeilijk heeft in de studierichting “Toegepaste informatica”, en waar zeker meer studiebegeleiding noodzakelijk is.

3. Opleiding “bachelor Secundair Onderwijs” (PHL)

3.1 Leercompetenties

Bij 137 eerstejaarsstudenten werd de LeMo-test afgenomen. Dit betekent dat 65% van alle studenten in de opleiding heeft deelgenomen aan de test. We bespreken hier 7 cruciale leercompetenties die in verband staan met de slaagkansen van de student.

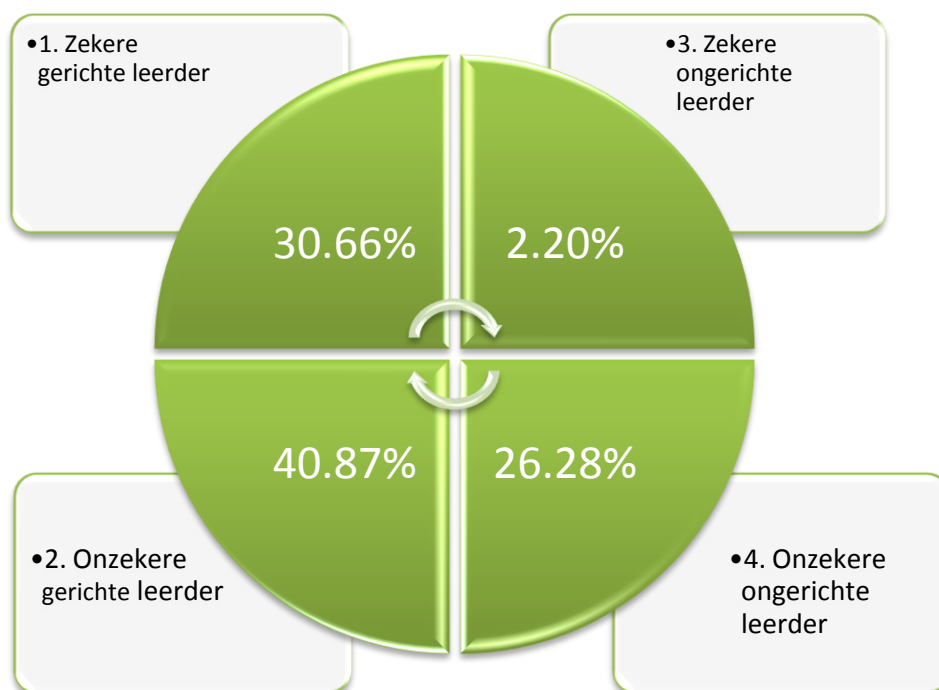
	Relateren en structureren	Analyseren	Concreet verwerken	Externe sturing	Stuurloos leergedrag	Demotivatie	Zelfeffectiviteit
Me	2,73	2,6	2,62	2,35	2,31	0	2,73
M	2,78	2,52	2,55	2,35	2,36	1,22	2,82
Werkpunt	0,7%	5,1%	3,6%	3,7%	2,2%	6,6%	0,7%
Aandachtspunt	5,8%	14,6%	17,5%	0,0%	14,6%	9,5%	10,2%
Op weg	68,6%	52,6%	55,5%	44,5%	56,2%	16,0%	56,2%
Goed	22,6%	26,3%	19,0%	0,0%	24,1%	11,7%	26,3%
Zeer goed	2,2%	1,4%	4,4%	51,8%	2,9%	56,2%	6,6%

Conclusies:

De eerstejaarsstudenten van de Lerarenopleiding blijken hun studieproces niet erg te laten sturen door anderen en zelf initiatief te nemen (externe sturing). Meer dan 95 % van de studenten scoren voor dit onderdeel gemiddeld tot zeer goed. Verder blijkt ongeveer 90 % goed te kunnen relateren en structureren of verantwoordelijkheid op te nemen voor zijn/haar studie (zelfeffectiviteit). Meer dan de helft van de studenten blijkt erg gemotiveerd voor hun studie, hoewel ongeveer 15 % van de eerstejaarsstudenten gedemotiveerd is. Minstens 15 % van de studenten blijkt slecht te kunnen analyseren en hetzelfde percentage slaagt er slecht in de leerstof te linken aan de eigen leefwereld (concreet verwerken). Minstens hetzelfde percentage heeft geen controle over het eigen leerproces (stuurloos leergedrag).

3.2 leerstijlen voor de studenten van de opleiding 'Bachelor Secundair Onderwijs' (PHL)

We hebben aan de hand van het groepsfeedbackrapport een indeling van studenten gemaakt op basis van de uitslag van hun LeMo test.

Groep 1: Zekere/ Gerichte leerstijl

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

We stelden vast dat **30.66 %** van de studenten in de Lerarenopleiding Secundair Onderwijs goed scoren op 'zelf effectiviteit', dit in combinatie met een lage score, dus een goede score voor 'stuurloos gedrag'. Deze groep studenten kunnen we categoriseren als een "hoog zelfbekwame, gerichte leerder".

Dit betekent dus dat deze leerlingen hun leerproces zelf goed kunnen sturen, en weten welke methodes voor hen werken. Deze studenten geloven in hun eigen kunnen, ze durven uit hun fouten te leren en kunnen zich goed inschatten.

Dat wil zeggen dat deze studenten verantwoordelijkheid kunnen opnemen voor hun studie. Daarenboven kunnen ze hun leren goed organiseren en hebben ze controle over hun eigen studieproces.

Deze studenten worden gekenmerkt door een hoge intrinsieke motivatie, gaan hogere verwerking strategieën gebruiken die ook effectief zijn ("diep leren").

Groep 2: Onzekere/ Gerichte leerstijl

Lage score op zelfeffectiviteit	<2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

De grootste groep van de studenten, maar liefst **40.87 %** van de studenten met een minder effectieve leerstijl is zich ook bewust dat hij dit moet veranderen en zou dit ook zelf kunnen veranderen .

Deze studenten worden gekenmerkt door een gebrek aan motivatie en zij bezitten slechts over enkele leerstrategieën. Zij zeggen dat ze hun leerstijlkenmerken moeten veranderen, en kunnen dat gedeeltelijk zelf. Ze kunnen echter ook ondersteuning (studiebegeleiding) gebruiken, zodat ze meer controle krijgen voor het eigen studieproces.

Groep 3 : Zekere/ Ongerichte leerstijl

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Hoge score op stuurloos gedrag	>2.76

Ongeveer **2.20 %** van de studenten kunnen we categoriseren als een 'Hoog bekwame ongerichte leerder'. Deze studenten hebben hoge score op 'zelfeffectiviteit' en scoorden ook hoog op 'stuurloos gedrag'. Ze schatten zichzelf dus wel hoog in, maar hebben weinig vat of controle over hun eigen leerproces. Zij zijn dan ook minder geneigd om hun *eigen leerstijl aan te passen*.

Deze studenten zijn wel gemotiveerd maar ze zijn afhankelijk van externe sturing van hun leerproces.

Groep 4: Onzekere / Ongerichte leerstijl

Lage score op zelfeffectiviteit	<2.98
Hoge score op stuurloos gedrag	>2.76

In de Lerarenopleiding Secundair Onderwijs wordt de leerstijl 'Laag bekwame ongerichte leerder' eveneens hoog vertegenwoordigd. Maar liefst **26.28 %** van de studenten behaalt een lage score op de leercompetentie 'zelfeffectiviteit'. Deze lage zelfbekwaamheid combineren zij met een hoge score op de leercompetentie 'stuurloos gedrag', wat wijst op een ongerichte leerstijl. Dit betekent dat we rekening moeten houden met een aantal studenten die niet tevreden zijn over hun manier van studeren en zichzelf laag inschatten. Ze hebben minder controle over hun studieproces en kunnen dit moeizaam organiseren. Zij bevinden zich duidelijk in een gevarenszone en het is noodzakelijk dat zij hun leerstijl aanpassen. Zij kunnen dit echter niet zelf en hebben nood aan ondersteuning van anderen.

Deze groep wordt gekenmerkt door externe motivatie, zij komen enkel tot leren wanneer er een zekere "externe" dwang is. Zij zullen slechts oppervlakkig studeren.

Op vlak van studiebegeleiding betekent dit dat ze hulp kunnen gebruiken op vlak van flexibele studiemethodes, het maken van een planning, wat krijgen op de eigen studie-aanpak.

3.3 Verdeling van de gemiddelde scores (grijze scores) van de studenten in de bachelor secundair onderwijs

Aangezien een groot aantal van de studenten van de opleiding Toegepaste informatica heeft geen uitgesproken leerstijl. We zouden dus "tussencategorieën" kunnen onderscheiden, buiten de 4 grote groepen van leerstijlen. Deze groepen ontstaan door het feit dat veel studenten gemiddeld scoren (de grijze scores) op de leercompetenties die bepalend zijn voor de indeling van de leerstijlen. Door het groot aantal studenten in deze groepen, zijn ze niet te verwaarlozen.

De grootste groep van studenten in de Lerarenopleiding Secundair Onderwijs kunnen we categoriseren als studenten met een 'Matige bekwame en matig gerichte leerstijl' (groep 9). Zij waren "op weg", scoorden gemiddeld op zelfeffectiviteit en scoorden gemiddeld op stuurloos gedrag. Dit betekent dat 34.3 % van de leerlingen zich zeer bewust is dat ze hun leerstijlkenmerken dienen te veranderen. Ze denken dat ze er deels zelf vat op hebben, maar anderzijds hebben zij ook nood aan ondersteuning (sturing) door anderen. Dit is de grootste groep, en geeft een belangrijk indicatie voor de nood aan studie-ondersteuning. Er zijn maar weinig studenten die "extreem" scoren, dus (goed/zeer goed) of (werkpunt/aandachtspunt).

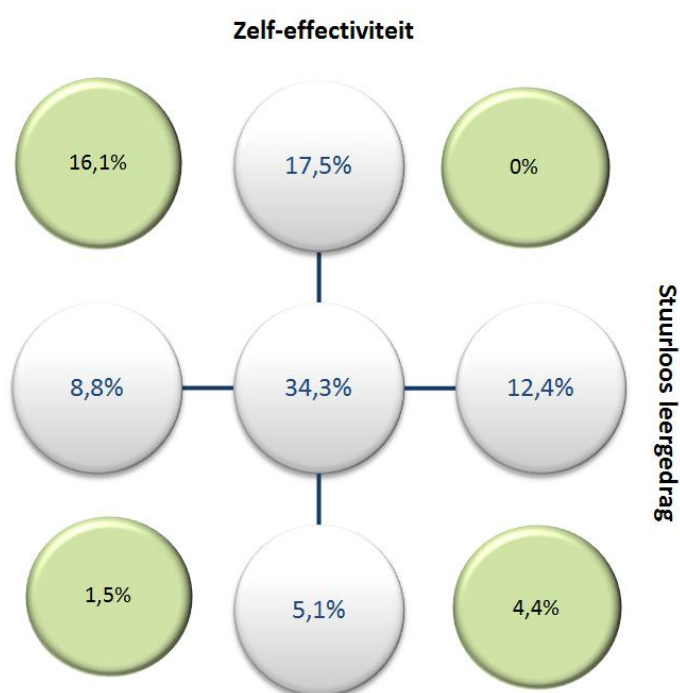
12, 4 % van de studenten heeft daarenboven nog minder controle over het eigen studieproces. Bijna 20 % van de studenten heeft daarentegen meer vertrouwen in het eigen kunnen en kan wel verantwoordelijkheid opnemen voor de studie. Zij weten echter niet goed hun eigen leerproces te plannen, en dienen daarom toch begeleid te worden.

We kunnen slecht van 22 % van de studenten zeggen dat ze een uitgesproken leerstijl hebben. In de figuur word het aandeel van de uitgesproken leerstijlen weergegeven in de groene kleur. Maar liefst

78 procent van de studenten scoort gemiddeld op minstens één van de leercompetenties die we selecteerden.

Ongeveer 15 % van de studenten is hoog bekwaam en leert daarenboven gericht. Op basis van de analyse met betrekking tot de gemiddelde scores, zijn de resultaten voor de geselecteerde leercompetenties niet problematisch. Geen enkele student bevindt zich immers in de gevarenon (laag bekwame, ongerichte leerder). Men moet er wel over waken dat de meeste studenten van de lerarenopleiding (in totaal 85 % van de studenten) al zeker één leercompetentie dienen bij te schaven.

Ter informatie zie je in volgende figuur hoe de verdeling eruit zou zien als je de “grijze scores” in aparte groepen onderbrengt.

4. Opleiding Orthopedagogie – SAW (Plantijn hogeschool)

4.1 Leercompetenties

Bij 319 eerstejaarsstudenten werd de LeMo-test afgenomen. Dit betekent dat zo goed als 80% van alle studenten in de opleiding heeft deelgenomen aan de test. We bespreken hier 7 cruciale leercompetenties die in verband staan met de slaagkansen van de student.

	Relateren en structureren	Analyseren	Concreet verwerken	Externe sturing	Stuurloos leergedrag	Demotivatie	Zelfeffectiviteit
Me	2,51	2,6	2,62	2,53	2,69	0	2,53
M	2,61	2,58	2,52	2,55	2,65	1,21	2,51
Werkpunt	2,82%	4,07%	2,19%	2,19%	3,49%	6,27%	5,96%
Aandachtspunt	12,85%	13,17%	19,12%	0,0%	25,39%	13,47%	16,30%
Op weg	61,13%	53,29%	54,23%	41,69%	56,74%	10,03%	54,23%
Goed	20,38%	27,59%	21,94%	0,0%	13,48%	12,22%	20,06%
Zeer goed	2,82%	1,88%	2,51%	56,11%	0,94%	57,68%	2,51%

Conclusies:

De studenten scoren vooral gemiddeld op het **relateren en structureren**. Maar liefst 61% bevindt zich in deze middencategorie. Bijna 23% van de studenten vindt van zichzelf dat hij/zij al goed bezig is met het structuur aanbrengen in de cursus, schematiseren, samenvattingen maken,... De variabele **analyseren** volgt een vergelijkbare normaalverdeling met een grote middenmoot. De eerstejaarsstudenten geven aan zelfs iets sterker te zijn in het stap voor stap begrijpen en instuderen van de leerstof (analyseren) dan in het relateren en structureren.

Dit academiejaar blijkt 24% (zeer goed en goed) van de studenten sterk te zijn in **concreet verwerken**. Dat blijkt voor de eerstejaarsstudenten dit academiejaar een veel grotere uitdaging te zijn dan vorig jaar. Hiervoor schatten ze zichzelf beduidend lager in.

Externe sturing is een competentie die in het hoger onderwijs meer moet evolueren naar een gezond evenwicht tussen aandacht voor de aanwijzingen van docenten en een sterke zelfsturing en eigen initiatief. Blijkt dat 56% van de studenten zich daar ook bevindt (zeer goed). Bijna 42% is 'op weg'. Zij zijn misschien nog te veel gericht op de aanwijzingen van docenten.

Slechts 28% van alle beginnende eerstejaarsstudenten geeft aan dat ze eerder **stuurloos** studeren (rode + gele scores). Dat betekent dat zij het gevoel hebben nog te weinig controle te hebben over het eigen studieproces. Ze zoeken bijvoorbeeld alleen naar andere informatiebronnen als ze de leerstof in de cursus echt niet begrijpen, niet om zich extra bij te werken.

Bijna 58% scoort groen voor **demotivatie** en begint dus zeer gemotiveerd aan zijn studie. Bij het moeten en willen studeren, scoort vooral de middencategorie zeer goed. De meeste studenten hebben niet het gevoel dat ze 'moeten' studeren van ouders, docenten, vrienden,...

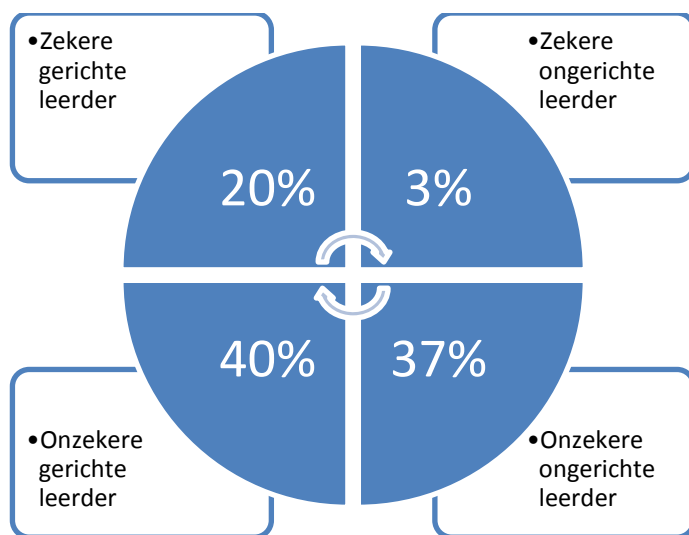
Op het eerste zicht lijkt de **zelfeffectiviteit** ook de gewone normaalverdeling te vormen met een zeer grote middencategorie. De overgrote meerderheid van de studenten die 'op weg' zijn bij het inschatten van de eigen studiebekwaamheid bevinden helemaal aan de ondergrens van deze middencategorie⁶.

Voor SAW zouden de leercompetenties van het sturen van het leerproces (stuurloosheid), zelfeffectiviteit, kritisch en concreet verwerken nog aangescherpt kunnen worden.

⁶ Onder 1.1.2 vindt u nog een bijkomende benadering van de variabele 'zelfeffectiviteit'.

4.2 Leerstijlen voor de studenten van de opleiding Orthopedagogie (Plantijn hogeschool)

De verdeling voor SAW:

Interpretatie van de cijfers⁷

Er is geen reden tot directe ongerustheid, toch is het zeer opmerkelijk dat maar liefst 77% van de eerstejaarsstudenten de eigen studiebekwaamheid laag inschat (40% leert volgens een vaste strategie/patroon, 37% leert stuurloos⁸). Het **moment van de testafname** mag niet uit het oog verloren worden: bij de aanvang van de eerste module in het HO. Het module-systeem is behalve de nieuwe omgeving, richting, totale context een heel nieuw gegeven voor hen. De constante druk voor de examen is dus nooit veraf. Heel veel studenten zijn in deze beginperiode een beetje overweldigd; vandaar dat we **77%** van onze eerstejaarsstudenten vinden onder de horizontale lijn).

Groep 1: Zekere/ Gerichte leerstijl

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

⁷ Na overleg met de studentenbegeleiding SAW

De **20%** studenten met een hoge zelfbekwaamheid en die gereguleerd studeren, zoeken niet vaak ondersteuning via studentenbegeleiding. Ze hebben voldoende zelfvertrouwen in hun eigen studieproces. Dat studieproces pakken ze ook gestructureerd aan. Ze hanteren de studiemethodes die voor hen werken en kunnen die bijsturen indien nodig.

Groep 2: Onzekere/ Gerichte leerstijl

Lage score op zelfeffectiviteit	<2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

Van onze eerstejaarsstudenten heeft **40%** weinig vertrouwen in de eigen studie-aanpak, maar studeert tegelijkertijd wel gereguleerd.

Tot deze categorie behoren waarschijnlijk ook de meer faalangstige studenten: zij komen wel geregeld over de vloer van onze studentenbegeleiding. Zij zijn vaak heel perfectionistisch en ervaren enorm veel stress. Zij maken bijvoorbeeld wel een planning op (gereguleerd) maar studeren vaak op een totaal verkeerde manier: zijn erg op reproductie gericht i.p.v. op het inzichtelijk studeren en het ontdekken van verbanden (vb. met een inhoudstafel werken). Ze liggen niet altijd even goed in de groep (omdat ze altijd erg veel stress ervaren, en zelfs bij succeservaringen aan zichzelf blijven twijfelen).

Groep 3 : Zekere/ Ongerichte leerstijl

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Hoge score op stuurloos gedrag	>2.76

Van de eerstejaarsstudenten heeft **3%** vertrouwen in het eigen studieproces, hoewel ze eigenlijk zonder veel sturing aan de slag gaan. Als deze studenten wel de stap zouden zetten naar een beetje ondersteuning, dan hebben ze best een grote kans op succes bij examens. Studenten die in het secundair onderwijs nooit een echte studiemethodiek hebben moeten ontwikkelen, omdat ze doorheen de jaren heen walsten, komen wel vaak in de problemen in dat hoger onderwijs.

Wanneer stuurloze studenten (rechterkant van de verticale as, goed voor **40 % samen**) de ondersteuning van studentenbegeleiding opzoeken, kunnen ze inzicht krijgen in het belang van een goede planning en dit ook aanleren. Dan maken ze bijvoorbeeld meer kans om naar links te verschuiven. De echt stuurloze studenten zoeken meestal nog geen ondersteuning in de eerste

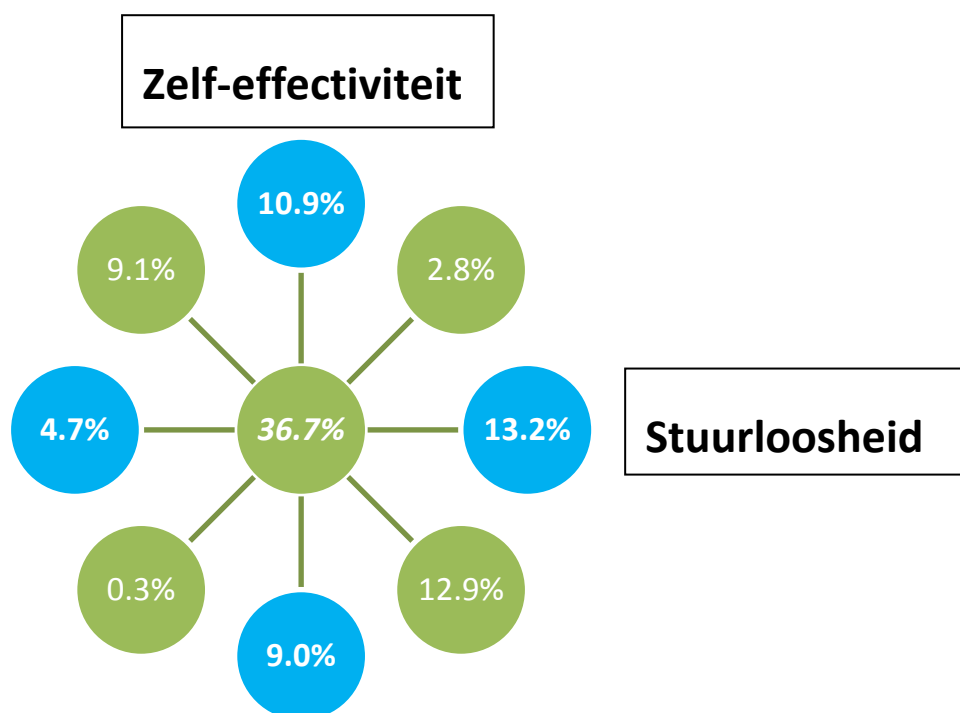
module want dat impliceert het bijsturen van je studieproces. Pas als ze vanuit de leergroep of van verschillende lectoren signalen krijgen dat ze ondersteuning kunnen gebruiken, gebeurt dit wel eens.

Groep 4: Onzekere / Ongerichte leerstijl

Lage score op zelfeffectiviteit	<2.98
Hoge score op stuurloos gedrag	>2.76

De eerstejaarsstudenten die weinig vertrouwen in hun leerproces hebben en daarbij geen sturing hebben, zijn maar liefst met **37%** vertegenwoordigd onder de eerstejaars SAW. Deze studenten zijn echt ontevreden over hun eigen leermethode. Tegelijkertijd zijn ze niet in staat om hun leerproces echt meer bewust te gaan bijsturen. Het zijn deze studenten die eigenlijk enorm veel baat zouden hebben bij wat ondersteuning van studentenbegeleiding.

4.3 Verdeling van de gemiddelde scores (grijze scores) van de studenten van de opleiding Bachelor Orthopedagogie (Plantijn hogeschool)

Korte conclusie:

en groot aantal van de studenten schat zichzelf erg gematigd in, zowel wat de eigen studiebekwaamheid betreft als in de stuurloosheid van het eigen leerproces.

Bijna **37%** van de eerstejaarsstudenten Orthopedagogie scoort zowel voor zelf-effectiviteit als voor stuurloosheid gemiddeld. Zij bevinden zich in de zeer brede middencategorie voor beide leercompetenties. Ze zijn al op weg, maar ze hebben nog niet genoeg vertrouwen in het eigen leerproces en kunnen hun eigen leren nog niet voldoende organiseren.

Een groot aantal van de studenten scoren gemiddeld (de grijze scores) op een van beide leercompetenties die bepalend zijn voor de indeling van de leerstijlen. Deze zijn in blauw aangegeven. We moeten dus steeds voor ogen houden dat de eerstejaarsstudenten met een zeer uitgesproken leerstijl (meer extreme waarden voor een competentie of voor beide leercompetenties) echt wel in de minderheid zijn (in groen aangegeven). 9.1% Van de studenten schat de eigen studiebekwaamheid opmerkelijk hoog in en studeert bovendien erg gereguleerd. Omgekeerd is bijna 13% van de eerstejaarsstudenten opvallend stuurloos in het leerproces en schat de studiebekwaamheid ook opvallend laag in. Studenten met een uitgesproken laag zelfvertrouwen in hun leren, die bovendien wel gereguleerd studeren, zijn maar voor 0.3% vertegenwoordigd bij de eerstejaars Orthopedagogie. Slechts 3% geeft aan wel veel vertrouwen te hebben in de eigen studie-aanpak, maar dit tegelijkertijd absoluut niet gereguleerd te doen.

5. Departement Bedrijfsmanagement (BM) (Plantijn hogeschool)

5.1 Leercompetenties

We bevroegen de eerstejaarsstudenten uit het departement Bedrijfsmanagement (BM). Om het aantal respondenten te verhogen opteerden we om de 3 opleidingen die het departement BM aanbiedt samen te nemen en zo conclusies te kunnen trekken voor het departement. Er zijn 3 opleidingen binnen het departement BM: Hotelmanagement, Office Management en Rechtspraak. BM telt gezamenlijk 452 eerstejaarsstudenten.

Bij 99 eerstejaarsstudenten van BM werd de LeMo-test afgenomen. Dit betekent dat zo goed als 22% van alle studenten in de opleiding heeft deelgenomen aan de test. We bespreken hier 7 cruciale leercompetenties die in verband staan met de slaagkansen van de student.

	Relateren en structureren	Analyseren	Concreet verwerken	Externe sturing	Stuurloos leergedrag	Demotivatie	Zelfeffectiviteit
Me	2.3	2.6	2.2	2.6	2.5	2.0	2.7
M	2.3	2.5	2.2	2.6	2.5	1.6	2.5
Werkpunt	10%	4%	9%	4%	2%	12%	8%
Aandachtspunt	18%	26%	27%	0%	23%	13%	16%
Op weg	52%	56%	39%	42%	56%	16%	51%
Goed	18%	14%	23%	0%	17%	10%	22%
Zeer goed	2%	4 %	2%	54%	4%	49%	3%

Conclusies:

De studenten scoren vooral gemiddeld op het **relateren en structureren**. Maar liefst 52% bevindt zich in deze middencategorie. Bijna 18% van de studenten vindt van zichzelf dat hij/zij al goed bezig is met het structuur aanbrengen in de cursus, schematiseren, samenvattingen maken,... De variabele **analyseren** volgt een vergelijkbare normaalverdeling met een grote middenmoot.

Dit academiejaar blijkt 25% (zeer goed en goed) van de studenten sterk te zijn in **concreet verwerken**. Opnieuw situeert de grootste groep zich in het midden van de verdeling, zij zijn al op weg.

Voor de competentie **externe sturing** is in een eerste jaar een gematigde score te prefereren, hier weergegeven als de categorie 'zeer goed'. 54 % van de studenten bevindt zich daar, zij sturen hun eigen studies, maar volgen ook de aanwijzingen van lectoren en handboeken.

25% van alle beginnende eerstejaarsstudenten geeft aan dat ze eerder **stuurloos** studeren (rode + oranje scores). Dat betekent dat zij het gevoel hebben nog te weinig controle te hebben over het eigen studieproces.

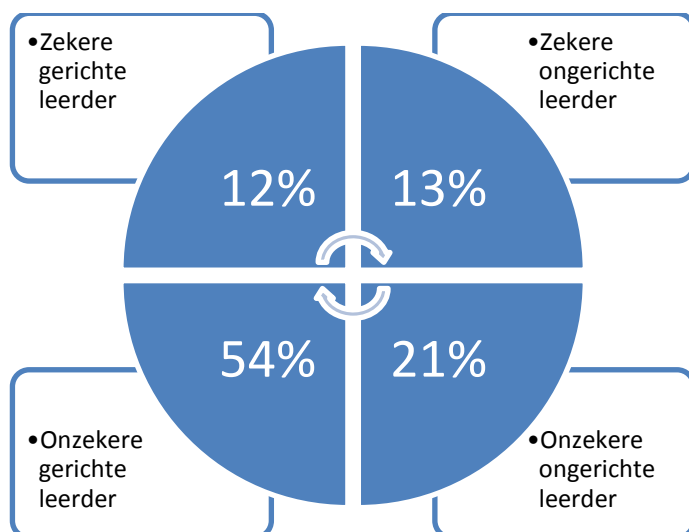
Bijna 60% scoort goed of zeer goed op **(de)motivatie**: deze studenten beginnen dus zeer gemotiveerd aan hun studie.

Op het eerste zicht lijkt de **zelfeffectiviteit** ook de gewone normaalverdeling te vormen met een zeer grote middencategorie. De helft van de studenten is op weg. De andere helft van de studenten is verdeeld over de twee uitersten, 25% heeft geen vertrouwen in de eigen aanpak van de studies, 25% heeft dan weer veel vertrouwen in zijn of haar aanpak.

Voor BM zouden de leercompetenties van het sturen van het leerproces, analyseren, relateren en structureren en concreet verwerken nog aangescherpt kunnen worden.

5.2 leerstijlen voor de studenten van het departement Bedrijfsmanagement (Plantijn hogeschool)

De verdeling voor BM:

Interpretatie van de cijfers

Er is geen reden tot directe ongerustheid, toch is het zeer opmerkelijk dat maar liefst 75% van de eerstejaarsstudenten de eigen studiebekwaamheid laag inschat (54% leert volgens een vaste strategie/patroon, 21% leert stuurloos⁹). Het **moment van de testafname** mag niet uit het oog verloren worden: bij de aanvang van de eerste module in het HO. Het module-systeem is behalve de nieuwe omgeving, richting, totale context een heel nieuw gegeven voor hen. De constante druk voor de examen is dus nooit veraf. Heel veel studenten zijn in deze beginperiode een beetje overweldigd; vandaar dat we **75%** van onze eerstejaarsstudenten vinden onder de horizontale lijn).

Groep 1: Zekere/ Gerichte leerstijl

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

We stelden vast dat **12 %** van de studenten in het eerste jaar Bedrijfsmanagement goed scoren op 'zelf effectiviteit', dit in combinatie met een lage score, dus een goede score voor 'stuurloos gedrag'. Deze groep studenten kunnen we categoriseren als een "hoog zelfbekwame, gerichte leerder".

Dit betekent dus dat deze leerlingen hun leerproces zelf goed kunnen sturen, en weten welke methodes voor hen werken. Deze studenten geloven in hun eigen kunnen, ze durven uit hun fouten te leren en kunnen zich goed inschatten.

Groep 2: Onzekere/ Gerichte leerstijl

Lage score op zelfeffectiviteit	<2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

De grootste groep van de studenten, maar liefst **54 %** van de studenten met een minder effectieve leerstijl is zich ook bewust dat hij dit moet veranderen en zou dit ook zelf kunnen veranderen .

Ze hebben weinig vertrouwen in hun studieaanpak. De faalangstige studenten behoren wellicht vooral tot deze categorie. Ze maken bijvoorbeeld wel een planning op (gereguleerd) maar studeren vaak op een totaal verkeerde manier: zijn erg op reproductie gericht i.p.v. op het inzichtelijk studeren en het ontdekken van verbanden (vb. met een inhoudstafel werken).

Groep 3 : Zekere/ Ongerichte leerstijl

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Hoge score op stuurloos gedrag	>2.76

Ongeveer **13 %** van de studenten kunnen we categoriseren als een 'Hoog bekwame ongerichte leerder'. Deze studenten hebben hoge score op 'zelfeffectiviteit' en scoorden ook hoog op 'stuurloos gedrag'. Ze schatten zichzelf dus wel hoog in, maar hebben weinig vat of controle over hun eigen leerproces. Zij zijn dan ook minder geneigd om hun *eigen leerstijl aan te passen*. Wanneer stuurloze studenten (rechterkant van de verticale as, goed voor 34% samen) de ondersteuning van studentenbegeleiding opzoeken, kunnen ze inzicht krijgen in het belang van een goede planning en dit ook aanleren. Dan maken ze bijvoorbeeld meer kans om naar links te verschuiven. De echt stuurloze studenten zoeken meestal nog geen ondersteuning in de eerste module want dat impliceert het bijsturen van je studieproces

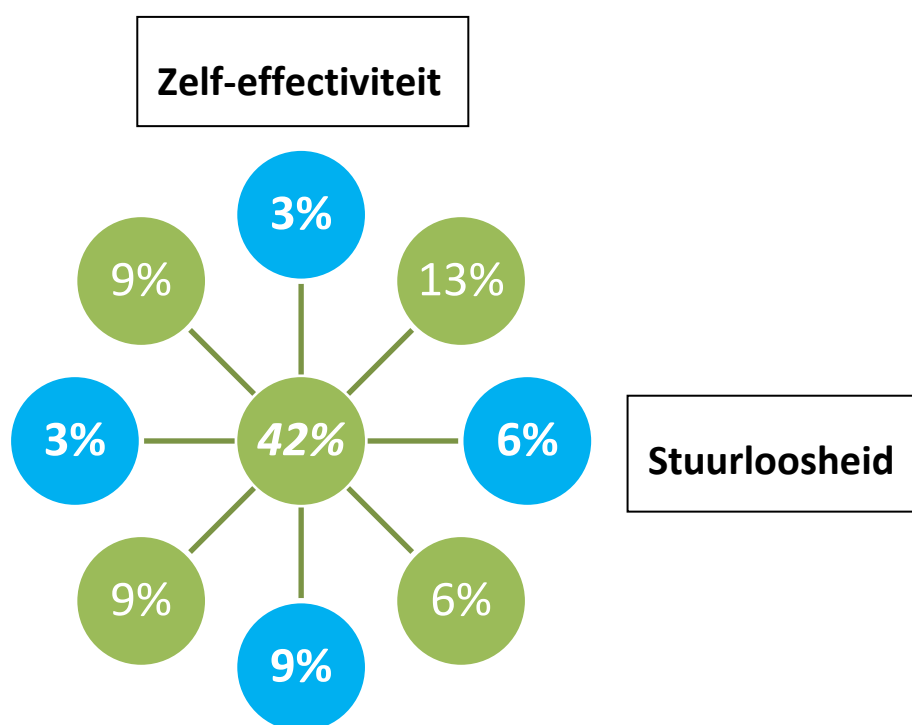
Groep 4: Onzekere/ Ongerichte leerstijl

Lage score op zelfeffectiviteit	<2.98
Hoge score op stuurloos gedrag	>2.76

In het eerste jaar Bedrijfsmanagement wordt de leerstijl 'Laag bekwame ongerichte leerder' eveneens hoog vertegenwoordigd. Maar liefst **21 %** van de studenten behaalt een lage score op de leercompetentie 'zelfeffectiviteit' gecombineerd met een hoge score op de leercompetentie 'stuurloos gedrag', wat wijst op een ongerichte leerstijl. Dit betekent dat we rekening moeten houden met een aantal studenten die niet tevreden zijn over hun manier van studeren en zichzelf laag inschatten. Ze hebben minder controle over hun studieproces en kunnen dit moeizaam organiseren. Zij hebben nood aan ondersteuning van anderen.

Op vlak van studiebegeleiding betekent dit dat ze hulp kunnen gebruiken op vlak van flexibele studiemethodes, het maken van een planning, wat krijgen op de eigen studie-aanpak.

5.3 Verdeling van de gemiddelde scores (grijze scores) van de studenten van het departement Bedrijfsmanagement (Plantijn hogeschool)

Korte conclusie:

Een groot aantal van de studenten schat zichzelf erg gematigd in, zowel wat de eigen studiebekwaamheid betreft als in de stuurloosheid van het eigen leerproces.

Bijna **41%** van de eerstejaarsstudenten Bedrijfsmanagement scoort zowel voor zelf-effectiviteit als voor stuurloosheid gemiddeld. Zij bevinden zich in de zeer brede middencategorie voor beide leercompetenties. Ze zijn al op weg, maar ze hebben nog niet genoeg vertrouwen in het eigen leerproces en kunnen hun eigen leren nog niet voldoende organiseren.

Een groot aantal van de studenten scoren gemiddeld (de grijze scores) op een van beide leercompetenties die bepalend zijn voor de indeling van de leerstijlen. We moeten dus steeds voor ogen houden dat de eerstejaarsstudenten met een zeer uitgesproken leerstijl (meer extreme waarden voor een competentie of voor beide leercompetenties) echt wel in de minderheid zijn. 9% van de studenten schat de eigen studiebekwaamheid opmerkelijk hoog in en studeert bovendien erg gereguleerd. Omgekeerd is dat 6% van de eerstejaarsstudenten opvallend stuurloos in het leerproces staat en de studiebekwaamheid ook opvallend laag inschat. Studenten met een uitgesproken laag zelfvertrouwen in hun leren, die bovendien wel gereguleerd studeren, zijn maar voor 9% vertegenwoordigd bij de eerstejaars Bedrijfsmanagement. 13% geeft aan wel veel vertrouwen te hebben in de eigen studie-aanpak, maar dit tegelijkertijd absoluut niet gereguleerd te doen.

Deel 2: Instroomprofielen bij de start van het hoger onderwijs

1. Inleiding

In dit tweede deel willen we het profiel voorstellen van instromende eerstejaarsstudenten die een welbepaalde leerstijl hebben. Dit doen we om de gegevens uit het voorgaande gedeelte te verrijken met een kwalitatieve resultaten. De invalshoek van waaruit we vertrekken zijn de typerende eigenschappen van studenten op het gebied van hun motivatie én hun leervaardigheden.

De vragen die we in dit gedeelte willen beantwoorden zijn:

- Wat vertellen de studenten ons over hun (de)motivatie (wat drijft hen en in welke mate) en de manier waarop ze hun studie aanpakken en ter harte nemen (welke cognitieve leerstrategieën gebruiken ze)?
- Wat is typerend voor studenten die een bepaalde leerstijl vertonen of hoe ziet het profiel eruit van de onzekere-ongestuurde, onzekere-gerichte, zekere-ongerichte en de zekere-gerichte leerder?

2. Opzet

Zoals hierboven aangegeven vertrekken we vanuit de leerstijlen die in het onderzoek van Vanthournout et al. (2010)¹⁰ samengesteld werden. Deze leerstijlen werden opgesteld op basis van de scores van studenten op de leercompetenties 'stuurloos leergedrag' en 'zelfeffectiviteit' die een sterke voorspeller zijn voor studiesucces of de prestaties van studenten. De studenten die een onzekere en ongerichte leerstijl hebben, worden daarbij als risicostudenten omschreven.

Elke hogeschool selecteert twee studenten per leerstijl. Voor elke leerstijl gaan we dus bij vier studenten op zoek naar typerende uitspraken die ons iets vertellen over de manier waarop ze kennis verwerken, hoe ze hun leerprocessen sturen en welke opvattingen ze hebben over leren. Aangezien het kleine aantal geselecteerde studenten, hebben we niet de ambitie wetenschappelijk onderbouwde conclusies te trekken uit onze resultaten. We willen echter een 'gezicht' geven aan de leerstijlen en

¹⁰ Vanthournout, G., Donche, V., Gijbels, D., Speltinckx, G., Van Petegem, P., & Mertens, R. (2010). De ontwikkeling van leervaardigheden in het eerste jaar: verschillen tussen deelgroepen en samenhang met percepties. EXPERTISE 4(6), p. 15-22.

een kwalitatieve aanvulling geven op de kwantitatieve gegevens die we hebben voorgesteld in het eerste deel.

Van de geselecteerde studenten wordt aan de hand van een interviewleidraad een semigestructureerd interview afgenomen (zie bijlage 1). De interviewleidraad bevraagt alle leercompetenties die getest worden in de LeMo-test die de studenten bij het begin van het academiejaar hebben afgelegd. We onderscheiden twee groepen waarin we onze resultaten verzamelen: de motivatie en de leervaardigheden.

3. Resultaat

Het resultaat van de analyse van deze interviews is een kwalitatieve omschrijving van de vier verschillende “types” van studenten die in het hoger onderwijs starten. Deze instroomprofielen worden gestaafd met “levensechte” typerende citaten die ons een indicatie geven van de motivatie én over de studie-aanpak of de verwerkingsstrategieën van de student. Achtereenvolgens geven we een ‘gezicht’ aan de volgende leerstijlen:

1. onzekere - ongestuurde leerstijl
2. onzekere - gerichte leerstijl
3. zekere - ongerichte leerstijl
4. zekere - gerichte leerstijl

4. Portret bij de leerstijlen

Leerstijl 1: zekere, gerichte leerder

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

Motivatie	Leervaardigheden
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Een eerste zittijd is een goed drijfveer, maar mijn interesse is dat nog veel meer. ❖ Ik ben iemand die enorm leergierig is en sta te popelen om in het werkveld te stappen. ❖ Vorig jaar studeerde ik voor de leerkracht. Nu studeer ik voor mezelf. Hoewel ik goede punten had vorig jaar, heb ik toch een andere 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik ben iemand die veel details onthoudt, dus soms zie ik leerstof gekoppeld aan wat voor weer het toen was of aan de kleren die ik toen droeg. ❖ Ik heb een visueel geheugen. Daarom neem ik eerst mijn inhoudstafel onder handen. Titels krijgen altijd dezelfde kleuren. ❖ Ik wil ook alles begrijpen. Ik kan niets studeren wat ik niet begrijp.

<p>studiekeuze gemaakt.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik probeer echt mijn doel zo snel mogelijk te bereiken in deze drie jaar, ik wil niet mijn jaar overdoen. ❖ ik kon het altijd goed uitleggen hoe dat iets in zijn werk gaan. Ik kan alles in logische stappen opdelen. Ik zag het ook zitten om les te geven over PO. Ik ga ook heel graag met kinderen om. ❖ Ik wil mijn ouders niet teleurstellen. ❖ Ik doe het ook echt voor mezelf. ❖ Ik kan zowat bij iedereen terecht; bij mijn vriend, mijn ouders en mijn oudere broer. ❖ Voor wiskunde zal het zeker lukken! ❖ Ik ben altijd positief over mijn manier van studeren. ❖ Ik blijf graag naar de les gaan, ook al zijn er negatieve commentaren, ik laat me niet kisten. ❖ Nu doe ik echt wat ik graag doe. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik maak een overzicht van wat ik moet doen. Dringende deadlines staan aangegeven. ❖ Het gaat tot nu toe heel goed! ❖ Bij PO zit ik recht voor het bord, zodat ik goed kan meevolgen. ❖ Ik heb zo wel alle soorten kleuren van fluorstiften en pennen, zo zie je meteen wat het belangrijkste is. ❖ Ik kan niet studeren zonder dat ik de inhoud begrijp, voor mij moet het echt duidelijk zijn. ❖ Ik schiet eigenlijk zelden in paniek, mijn stages zijn ook goed gegaan. ❖ Tijdens het schooljaar maak ik al schema's, ik duid hierop aan wat ik moet herhalen bij de examens. ❖ Ik schrijf mijn to-do-lijstje op een kladblaadje, het is vooral leuk om te kunnen doorstrepen. ❖ Ik ben niet iemand die tot heel laat 's avonds leert, want dat kan ik niet. ik doe veel op voorhand, ik stop op tijd en ga op tijd slapen.
<p>Conclusies</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Deze studenten zijn sterk gemotiveerd. Ze hebben veel zin in hun studie. De intrinsieke motivatie lijkt het dus van de extrinsieke te halen. 	<p>Conclusies</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ We zien het zelfsturend karakter van deze leerstijl terugkomen in de citaten van de studenten. Ze willen zelf hun studie controleren, beheersen en bijsturen. ✓ Er worden inspanningen geleverd om echt diepgaand te verwerken. Studeren met inzicht blijkt belangrijker dan reproductie.

Leerstijl 2: onzekere, gerichte leerder

Lage score op zelfeffectiviteit	<2.98
Lage score op stuurloos gedrag	<2.76

Motivatie	Leervaardigheden
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Als ik goede punten zou krijgen, zou ik me enorm kunnen optrekken aan die positieve feedback. Dat zou enorm goed doen! Succeservaringen geven mij een <i>boost</i>. ❖ Als ik een moeilijk moment heb zeggen mijn ouders: kom op, dat lukt wel! Dat helpt mij enorm. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan echt alleen maar leren als ik dingen echt uitschrijf. ❖ Ik denk vaak na over hoe ik mijn studie het best kan aanpakken. ❖ Meestal zit ik om 9u wel voor mijn boeken. Maar ik leer eigenlijk wel slecht, hoor. Meestal ben ik na een uurtje al afgeleid. Dan ga ik eens naar beneden om met iemand te babbelen. Daarna werk ik nog een uurtje verder tot het middageten. Ik neem een uurtje pauze. Meestal werk ik in de namiddag wat beter door. ❖ Ik ben zelf niet zo tevreden over mijn studiemethode. Vooral niet

	<p>over mijn concentratie.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik weet wel hoe ik daadwerkelijk beter kan studeren, ik moet het alleen ook daadwerkelijk doen. ❖ Ik ben zo'n <i>stresskieken</i> tijdens de examens. Daarom moet ik gewoon tijdens het academiejaar zelf meer werken. ❖ Ik ben dit jaar eigenlijk helemaal niet zelfzeker begonnen. Vorig jaar is mislukt, ondanks dat ik heel hard gewerkt had. Dat heeft een serieuze knauw in mijn zelfvertrouwen gegeven. ❖ Ik heb het gevoel dat ik gefaald heb, omdat ik mijn eerste jaar nu weeral voor de tweede keer moet herdoen. ❖ 's Avonds werk ik voor school als ik een taak heb voor de volgende dag, ik werk ook soms mijn notities bij van die dag. Op de trein bijvoorbeeld doe ik dat ook. ❖ Tijdens de les maak ik nota's naast mijn cursus. Dat vind ik gemakkelijker. Meteen in mijn cursus noteren vind ik verwarrend. Ik lees de leerstof pas daarna in mijn cursus. Ik probeer wel naar alle lessen te gaan; hoorcolleges, werkcolleges en oefengroepen. ❖ Voor sommige vakken maak ik schema's, voor andere vakken dan weer niet. ❖ Ik gebruik verschillende kleuren voor titels en subtitels. Nummeringen vind ik wel belangrijk.
<p>Conclusies</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ De studenten hebben een laag zelfvertrouwen in hun studieaanpak. 	<p>Conclusies</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Opmerkelijk is dat deze studenten zich echt realiseren dat ze

- ✓ Uit de citaten blijkt dat de studenten heel erg afhankelijk zijn van externe motivatie. Ze dingen enorm naar bevestiging en naar succeservaringen. De harde confrontatie met eigen falen, gaan ze vaak liever uit de weg.

bepaalde dingen anders moeten gaan aanpakken. Dat ook effectief doen, is helemaal iets anders.

- ✓ Een systematische aanpak van het studieproces gedurende het ganse academiejaar lijkt te ontbreken.
- ✓ De studenten willen hun leerstijl graag aanpakken en veranderen, maar daarvoor hebben ze vaak ondersteuning nodig.

Leerstijl 3: zekere, ongerichte leerder

Hoge score op zelfeffectiviteit	>2.98
Hoge score op stuurloos gedrag	>2.76

Motivatie	Leervaardigheden
<ul style="list-style-type: none"> ❖ In het 4de jaar Secundair Onderwijs ben ik blijven zitten en het was altijd mijn droom om kleuteronderwijs te worden. Ik studeerde Gezondheid en welzijnswetenschappen in 5^e en 6^e jaar. Ik heb toen mijn stage als zeer vermoeiend ervaren in het kleuteronderwijs: ik ontdekte dat ik fysiek dit werk ook niet aankon. Daarom koos ik voor leraar SO: sinds ik klein ben heb ik een fascinatie voor geschiedenis, daarom heb ik dit vak gekozen. PO is wel moeilijker, ik heb geen voorkennis op vlak van kunst. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik nam bij aanvang van dit academiejaar contact op met de studentenbegeleiding. Daar hoorde ik dat ik vooral aandacht moest besteden aan ontspanning. Ik moet meer <u>leren te ontspannen</u>. ❖ Zelf ben ik ook heel perfectionistisch. Ik wil graag goede punten halen om <u>iedereen te tonen wat ik allemaal wel kan</u>. Daar hangt een goede job van af! ❖ Ik ben vaak te gedetailleerd bezig, mijn <u>samenvattingen of schema's zijn vaak veel te uitgebreid</u>. Ik denk echt dat heel veel

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik zit hier heel graag op school, ik heb van bij het begin een <u>thuisgevoel</u> in Hasselt . Dit in tegenstelling tot het SO dat ik volgde in Mechelen; ik werd gepest. Hier werd ik goed ontvangen door medestudenten. ❖ Ik wil <u>mijn vader niet teleurstellen</u>, hij hoopt echt dat ik ga slagen dit schooljaar. Hij heeft uiteraard het beste met me voor... . Bij ons thuis is het credo steeds geweest: "Als je hard kan studeren, zal je ook wel echt goede resultaten halen!" ❖ Mijn ouders steunen me enorm in deze opleiding. Ik wil graag Hippotherapie doen. Mijn vader wil wel mee zoeken naar een studentenjob in deze sector. Dan krijg ik misschien gemakkelijker een stageplaats en dan combineer ik twee van mijn interesses: paarden en kinderen. ❖ Ik ga nog steeds voor een eerste zittijd. Ik wil heel graag een lange <u>zomervakantie</u>! Daarom ben ik zo gemotiveerd om <u>een 10</u> te kunnen halen voor elk opleidingsonderdeel. 	<p>dingen belangrijk zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Hoofdzaken van bijzaken onderscheiden, is voor mij moeilijk. ❖ Ik werk mijn notities op de hand-outs bij. Daar ben ik in deze module al weer vier weken mee bezig. <u>Tegelijkertijd heb ik echt het gevoel alsof ik nog niets heb gedaan</u>. Dat zal ik ook altijd hebben. ❖ Ik durf geen vragen te stellen, ik heb angst voor uitgelachen te worden, al weet ik dat domme vragen niet bestaan. Individueel een vraag stellen aan de docent lukt, maar in groep een vraag stellen dat lukt minder goed. ❖ Vroeger ging ik <u>3 tot 4 maal de cursus letterlijk overschrijven</u>, maar nu ben ik van deze methode afgestapt, het bleek niet zo effectief. ❖ Definities ga ik nog steeds 10 tal keer opschrijven , eerste enkele malen letterlijk overschrijven en nadien uit mijn hoofd neerschrijven. Op deze manier prent ik mijn leerstof in. Ik ga ook luidop lezen bij het studeren. ❖ Stress is het enige wat mij uit evenwicht kan brengen. Goed omgaan met stress is heel belangrijk voor me.
<p>Conclusies</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Studenten met deze leerstijl zijn vooral extern gemotiveerd. Ze willen bv. hun ouders niet teleurstellen of willen een lange zomervakantie. ✓ De lat wordt ook niet erg hoog gelegd. Een 10 op 20 is voldoende. ✓ Het thuisgevoel van een student strookt met de zekerheid van deze studenten. Deze studenten kunnen dus erg gemotiveerd zijn en zich 	<p>Conclusies</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Typerend voor deze studenten is dat ze geen juiste leermethode hebben of onjuiste verwerkingsstrategieën gebruiken, bv. hoofd- en bijzaken niet onderscheiden, overschrijven, geen overzichtelijk schema opmaken, enzovoort. ✓ Deze studenten zullen veel doen en veel tijd in steken in het

goed voelen in hun studie, maar niet door interne drijfveren.

verwerken van de leerstof, maar veel nutteloos werk verrichten.

- ✓ Een van de studenten is zich bewust van zijn foutieve studiemethode ('Het bleek niet zo effectief'), maar hij is niet geneigd zijn methode te veranderen ('Definities ga ik nog steeds 10 tal keer opschrijven').

Leerstijl 4: onzekere, ongerichte leerder

Lage score op zelfeffectiviteit <2.98

Hoge score op stuurloos gedrag >2.76

Motivatie	Leervaardigheden
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Momenteel heb ik voor P.O. wel een dipje, de lector heeft precies favorieten en ik denk dat hij me niet kan hebben. Ik vind feedback belangrijk maar nu krijg ik vooral neerbuigende en kleinerende kritiek. <u>Opmerkingen komen hard aan en hierdoor daalt mijn motivatie.</u> ❖ Het beroep leerkracht spreekt me aan. Ik heb geen andere optie, ik wil enkel dit graag doen. ❖ Mijn vriendin steunt me, maar ook mijn ouders. <u>Zij stellen hoge eisen aan mij</u>, al van in het Secundair Onderwijs. Ik behaal nu betere cijfers als vroeger en daar zijn ze blij mee. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik ga naar alle <u>lessen die verplicht worden</u>. Niet verplichte lessen zal ik enkel volgen als ik weet dat het een meerwaarde is (via medestudenten). ❖ Ik neem zeer weinig notities. Als ik noteer doe ik dit op mijn laptop (windows7: notities, met verschillende kleuren notities maken voor elk opleidingsonderdeel). ❖ Ik maak enkel <u>in mijn hoofd een planning</u>, ik kan me ook niet houden aan mijn planning. Meestal ga ik wel panikeren vlak voor de examens en dan zal ik wel in actie schieten. Wanneer ik in

- ❖ Ik zit meestal vooraan, ook omdat ik een bril draag, dus dan zet je je ook wel meer vooraan. Soms lachen we er wel eens mee dat we altijd vooraan zitten.

tijdsnood geraak, zal ik alles oppervlakkig doornemen i.p.v. enkele hoofdstukken grondig af te werken.

- ❖ Het enige wat ik wel goed heb gepland is mijn stage: hier zijn ook meer deadlines. Dit is op zich goed omdat ik anders alles uitstel.
- ❖ Ik zou meer moeten plannen. In het studiejaar heb ik meestal wel enkele productieve dagen waar ik dan heel goed presteer, andere dagen stel ik alles uit. Ik werk ook niet echt georganiseerd.
- ❖ In mijn cursus probeer ik de hoofdzaken wel aan te duiden, hier gebruik ik geen specifieke kleur voor. Wel de pen die op dat ogenblik het dichtst in de buurt ligt. Ik leer vooral mijn samenvatting, tijdens de les probeer ik geen tijd te verliezen met het aanduiden van dingen.
- ❖ De notities van in de les gebruik ik in mijn samenvatting. Ik formuleer nooit kritische vragen bij de leerstof. Als ik daarmee moet beginnen!
- ❖ Ik schrijf mijn planning niet op, maar heb die wel in mijn hoofd. Zo van "tegen dan wil ik dat zeker gedaan hebben , of tegen vanavond wil ik dat af hebben". Maar ik hou mij daar niet altijd aan.
- ❖ Ik heb dezelfde studiemethode altijd toegepast. Ik denk er verder niet zoveel over na. Ik reflecteer zelden over mijn manier van studeren, misschien verlies ik daar tijd mee.
- ❖ Ik probeer wel met een to do-lijstje te werken, op papier of in mijn hoofd. Soms lijkt ik mezelf niet zo goed in te schatten. Het gebeurt dat ik mezelf onder- of overschat. Zo reserveer ik soms te veel 'te

	<p>kennen pagina's' per studie-uur.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Tijdens de examenreeks neem ik om de drie uur een pauze van tien minuutjes. Dat is waarschijnlijk wel te weinig. ❖ Als ik echt niet meer weet hoe ik het moet aanpakken, zal ik wel hulp inroepen van het tutoraat of de studentenbegeleiding. Maar dat is voor mij toch al wel een verdere stap. Ik probeer problemen eerst zelf op te lossen. ❖ Buiten het maken van een samenvatting, <u>maak ik eigenlijk nooit notities</u>. Ik spreek de hele tijd bij het instuderen van de leerstof.
<p>Conclusies</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ We kunnen vaststellen dat deze studenten in mindere mate gemotiveerd zijn: hun motivatie verdwijnt snel en ze kunnen moeilijk omgaan met feedback ('Opmerkingen komen hard aan en hierdoor daalt mijn motivatie'). ✓ Deze studenten zijn vooral ook extern gemotiveerd (de ouders stellen bv. hoge eisen) ✓ Een student schat zichzelf ook laag in en in onzeker over zichzelf (momenteel zit ik in een dipje, de lector heeft favorieten en hij moet mij niet, ...) 	<p>Conclusies</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ In deze groep zijn er een aantal studenten die niet veel tijd steken in het verwerken van de leerstof (bv. niets markeren, geen vragen stellen bij de leerstof, planning in het hoofd opmaken, ...) ✓ De meeste studenten gaan ook niet 'diep leren' (ze stellen zich bv. geen kritische vragen bij de leerinhoud)) ✓ We merken ook op dat deze studenten hun studie niet kunnen organiseren (uitstelgedrag, geen planning opstellen, ...). ✓ Een aantal stelt ook onjuist studiegedrag tijdens de les voor het verwerven en het begrijpen van de leerinhoud (bv. geen hoofdzaken aanduiden, verkeerde tools gebruiken om degelijk notities te maken)

BRONNEN

Donche,V.,Van Petegem,P. (2006).*Onderzoeksrapport Project IDU: Instroom, doorstroom, uitstroom*. Edubron: Universteit Antwerpen in opdracht van Plantijn Hogeschool voor de provincie Antwerpen (Fase 1 2004-2005, Fase 2 2005-2006).

Donche V., Van Petegem P., Van de Mosselaer H., Vermunt J. (Red.). (2010). *LEMO: een instrument voor feedback over leren en motivatie*. Plantyn nv: Mechelen.

Vanthournout, G., Donche, V., Gijbels, D., Speltinckx, G., Van Petegem, P., & Mertens, R. (2010). *De ontwikkeling van leervaardigheden in het eerste jaar: verschillen tussen deelgroepen en samenhang met percepties*. EXPERTISE 4(6), p. 15-22.

Van de Mosselaer,H., Van Petegem, P., Donche, V.& Ottoy W. (2006). Welke eerstejaars doen het beter? Instroom-doorstroom-uitstroom project (IDU) van Plantijn Hogeschool. *Delta: tijdschrift voor hoger onderwijs*, 11,37-44.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Interviewleidraad

Bijlage 2: Interview Leerstijl 1 - Zekere, gerichte leerder

Bijlage 3: Interview Leerstijl 2 - Onzekere, gerichte leerder

Bijlage 4: Interview leerstijl 3 - Zekere, ongerichte leerder

Bijlage 5: Interview leerstijl 4 - Onzekere, ongerichte leerder

Bijlage 1: Interviewleidraad**-Beginvoorwaarden om te benadrukken bij het afnemen van het interview:**

- waarborg van de anonimiteit van de studenten
- informatie gaat op geen enkele manier naar de opleiding/lectoren
- eerlijkheid is belangrijk, geen sociale wenselijke antwoorden
- antwoorden/informatie wordt alleen gebruikt voor onderzoek

1. Beschrijf eens een dag als student uit het academiejaar?
2. Ga jij steeds naar de les?
Doorvragen:
 - a) Welke lessen wel?
 - b) Welke lessen niet?
 - c) Waarom wel?
 - d) Waarom niet?
3. Hoe gedraag jij je meestal tijdens de les?
Doorvragen:
 - a) Waar zit je in de aula/het klaslokaal?
 - b) Neem je nota's?
 - Zo ja, hoe ga je dan te werk? Hoe pak je dat aan?
 - Zo nee, waarom neem je geen nota's? Zorg je dan voor een andere manier van verwerken?
4. Heb je wel eens vragen tijdens de les?
Doorvragen:
 - a) Zo ja, durf je die dan te stellen?
 - b) Zo ja, waar kan je terecht met die vragen?
 - c) Zo ja, bij wie ga je ook effectief met je vragen?
 - d) Zo nee, is alles duidelijk voor je?
5. Hoe ga jij zelf de leerstof thuis/op kot verwerken?
Doorvragen:
 - a) Maak je een samenvatting/schema?
 - Zo ja, hoe ziet zo'n schema er dan uit?
 - Zo nee, waarom niet?
 - b) Breng je structuur aan in je cursus?
 - Zo ja, hoe doe je dat?
 - Zo nee, waarom niet?
 - c) Maak je gebruik van je notities?
 - Zo ja, hoe doe je dat?
 - Zo nee, waarom niet?

- d) Oefen je de leerstof in?
 →Zo ja, hoe doe je dat?
 →Zo nee, waarom niet?
- e) Stel jij jezelf vragen bij de cursus?
 →Zo ja, hoe doe je dat?
 →Zo nee, waarom niet?
6. Pas je deze werkwijze (uit de vorige vraag) toe voor al je vakken? Voor de meeste/enkele vakken?
7. Wanneer studeer je meestal?
8. Maak je een planning op?
 Doorvragen:
 a) Zo ja, op papier of in je hoofd?
 b) Zo ja, kan je je aan je planning houden?
 c) Zo ja, wat doe je als er iets tussen komt?
 d) Kan je aangeven op onderstaand rooster hoe zo'n weekplanning er voor jou kan uitzien:

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag
8u00-10u00							
10u00-12u00							
12u00-14u00							
14u00-16u00							
16u00-18u00							
18u00-20u00							
20u00-22u00							
na 22u00							

- e) Zo nee, waarom niet?
9. Waarom heb je voor deze opleiding gekozen?
10. Wat drijft jou? Kan je iets meer vertellen over je motivatie?
11. Wie steunt je in je studie?

12. Beschrijf eens een dag als student in je examenperiode?

Doorvragen:

- a) Hoe ver sta je dan al bij het studeren?
- b) Hoe ga jij te werk bij een examenperiode/grote herhalingstesten?
- c) Hoe studeer je?
 - Maak je schema's bij de leerstof?
 - Maak je voorbeeldvragen bij de leerstof?
 - Zoek je eigen voorbeelden bij de leerstof?
 - Formuleer je soms kritische opmerkingen bij de leerstof?

13. Wat verwacht je van je resultaten dit jaar?

14. Wat zou jou kunnen helpen bij je studie?

15. Welke begeleiding kan de opleiding je aanbieden om je te helpen?

Meerdere antwoorden kunnen geselecteerd worden:

- ☐ geen begeleiding nodig (zelf)
- ☐ meer hulp van docenten over de te kennen leerstof en hun verwachtingen
- ☐ groepstrainingen; bijvoorbeeld rond planning of motivatie
- ☐ vakmonitoraat of +trajecten
- ☐ socio-emotionele ondersteuning
- ☐ studententutoraat
- ☐ individuele ondersteuning van studentenbegeleiding (planning, opleidingsspecifieke vragen,...)
- ☐ informele tips van medestudenten
- ☐ andere vormen van ondersteuning of hulp:

16. Omschrijf jezelf als student eens in één kernachtige zin:

Bijlage 2: Interview Leerstijl 1 - Zekere, gerichte leerder

Beschrijf eens een dag als student:

“Opstaan, mij klaar maken, de trein nemen... Van het station naar hier wandelen en dan gewoon naar de lessen gaan. En als ik thuis kom, als ik nog zin hebt, doe ik nog iets voor school, en anders niet.”

Vind je het erg om met de trein te komen?

“Nee, dat is maar een half uurtje, dat stoort niet echt.”

Vind je het hier leuk op school?

“Ik voel me hier wel goed, heb een leuke klasgroep enzo.”

Ga je altijd naar de les?

“Ja, normaal wel, heel af en toe een hoorcollege eens niet, maar meestal ga ik daar wel naar toe omdat ik dat wel belangrijk vind. Ik heb daar wel veel aan; als ik iets gehoord heb, dan begrijp ik dat beter dan dat ik dat moet leren.

Neem je dan notities?

“Normaal wel ja, zo tussen mijn cursus schrijf ik dan dingen bij.”

Dan ben je eigenlijk al aan het zoeken waar dingen bij horen?

“Ja”

Ga je vooraan zitten of achteraan in de aula?

“Niet speciaal, dat hangt ervan af waar er mensen zitten die ik ken, dan ga ik daarbij zitten.”

Stel, je hebt een les en je hebt vragen, steek je je hand dan op?

“In een hoorcollege minder snel als in een werkgroep of oefen groep, maar ja, ik zou dat sneller vragen aan de buurvrouw ofzo..”

Omdat dat voor heel de groep is?

Ja, ik denk dat wel ja..

Zou je dat na de les durven of kunnen vragen, aan lectoren?

Ja, dat denk ik wel.

Hoe begin je aan het studeren?

Meestal lees ik eerst de cursus door, duid ik al wat aan. Ik schrijf heel veel, want heb een schriftelijk geheugen. Ik vat samen heel uitgebreid eigenlijk, daar kruipt heel veel tijd in. Ik probeer tijdens het studeren zelf ook nog te schrijven, dat lukt niet altijd, omdat de tijd soms niet genoeg is om zoveel te schrijven. Ik ben IT-student en soms had ik 2 examens op één dag en dan heb je daar absoluut geen tijd voor. Maar da's wel stress omdat ik dan mijn normaal leerpatroon moest aanpassen.

Lukt dat? Schakel je makkelijk over naar een andere studiemethode?

Ik heb nog wel samenvattingen gemaakt, maar meer op voorhand dan en heb dan daaruit geleerd. Dan zijn er natuurlijk wel kleine dingen doe je vergeet omdat die er niet instaan.

Vind je dat je goed voorbereid bent voor de examens?

Ja, toch wel ja.

Je hebt alles al eens bekeken voor het studeren.

Ja, normaal wel, anders heb ik veel teveel stress.

Ben je een stresskip?

Als ik weet dat ik er goed voorsta niet, maar als ik te laat begin ja, dan wel.

Je bent IT student eerste en tweede jaar.

Ja, ik ben vorig jaar meteen in de tweede module begonnen, ik was erdoor van alles wat ik heb meegedaan, maar moet nu dus nog de helft van het eerste jaar doen en ik heb een paar vakken van het 2^e en het 3^e jaar ook meegedaan.

Is dat niet moeilijk om dat allemaal te combineren?

Bwaa, dat valt wel mee, omdat heel mijn eerste module mijn vakken waren van het eerste jaar en in de rest die van het tweede en het derde. Ja, anders, .. Ik heb nu ook bijna al geen les meer, ik moet hier enkel op woensdag zijn.

Wat heb je eigenlijk hiervoor gedaan?

Eerst ben ik lager onderwijs gaan doen, na een paar maanden ben ik dan gestopt en heb ik niets meer gedaan. Dan ben ik Bio-ingenieur gaan doen, maar dat was niet zo'n goed idee. Ik heb in het

middelbaar wel wetenschappen gedaan, maar ik was dat na het zesde jaar wel beu. Maar ik dacht dat ik dat dan nog wel eens kon proberen, maar dat was dan toch niet zo'n goed idee.

Bio-ingenieur is ineens zo'n andere richting.. Had je zoiets van: ik wil iets totaal anders?

"Het leunde meer aan bij wat ik in het middelbaar had gedaan, maar dat was niks voor mij"

Wat sloeg er tegen?

Dat was allemaal puur wiskunde, dus...

Vind je nu je ding in je opleiding?

Ik vind dat veel interessanter enzo, en hier kan je veel gemakkelijker volgen, dat ander was universitair, en dan waren ze al tien bladzijden verder.. Ik heb dat nodig om te kunnen volgen.

Ik kan me dat voorstellen. Het tempo ligt daar meteen heel hoog.

Ja, die modules helpen me ook wel. Je bent wel het hele jaar door bezig, maar dan kan ik minder stress opbouwen omdat dat afsluit na zeven weken. Ik ben wel blij met het modulesysteem. Er zijn er veel die dat minder vinden, maar voor mij persoonlijk is dat beter.

Hanteer je verschillende technieken voor andere vakken

Over het algemeen niet, gebruik ik wel eenzelfde manier?

Maak je planningen?

Ik schrijf dat niet op, maar zal in mijn hoofd wel denken "dat moet ik dan doen, dat dan, " Ik schrijf dat niet op en ik hou me daar ook niet altijd aan.

Maak je een to-do-lijst?

Dat wel, vooral voor taken enzo? Ik schrijf dat op een kladblad, het is vooral leuk om dat te kunnen doorstrepen.

Zou je zelf aan je studiemethode iets willen veranderen?

Niet noodzakelijk nee, er kruipt veel tijd in, maar ik voel me daar ook veiliger bij als ik dat geschreven heb dan dat ik dat alleen gelezen heb. Bij het lezen ben ik ook vaker sneller afgeleid en dan weet ik niet meer wat ik aan het lezen ben.

Wanneer studeer je?

Nu moet ik niet zoveel studeren, want ik heb enkel nog de leergroep en ethiek in het derde jaar, maar dat is vooral voorbereiden en praten in de les dus..

Tijdens de eerste twee modules studeerde ik op vrije dagen of op dagen waar ik veel vrije tijd had, dan kan ik me daar beter aanzetten dan wanneer ik 's avonds thuiskom want dan ben ik te moe en heb ik geen zin meer.

Waarom heb je deze opleiding gekozen?

Het sprak me wel aan om zo: ik werk wel graag met mensen. Ik ben ook leiding in de Chiro dus ja... Het leek me wel interessant.

Heb je affiniteit met mensen met een beperking?

Nee, niet echt eigenlijk, ik had er helemaal geen ervaring mee voordat ik dit kwam doen, maar ik heb vorig jaar mijn inleefweek gehad en dan heb ik gevraagd om daarbij te kunnen staan omdat ik die ervaring wel eens gehad wilde hebben.

Voel je je gesteund in je studie?

Wat zeiden je ouders bijvoorbeeld toen je zei: ik stop en ga orthopedagogie doen?

Eerst had ik wel wat schrik om dat te zeggen, omdat ik het jaar ervoor dat ook al had meegemaakt. Maar mijn mama pakte het eigenlijk beter op dan het jaar ervoor want toen was ze eigenlijk heel kwaad, maar nu.. Ik had dan ook al nagedacht over wat ik wou doen, en ik kon mij direct inschrijven, dus dan was ze wel blij dat ik dan niet had gewacht op het jaar erop. Mijn mama steunt me daar wel in, zij is ook degene waar ik naartoe ga als ik ergens mee zit ofzo.

En je papa?

Minder maar die is daar niet zo mee bezig.

Heb je broers of zussen?

Ik heb één zus, ze is nu afgestudeerd en is aan het werken. Ze heeft biomedische laboratoriumtechnologie gedaan.

Hoe studeer je voor de examens? Hoe ziet zo'n dag eruit?

Meestal heb ik mijn samenvattingen al gemaakt en leer ik daar eerst van. Ik lees dat en probeer het zo beknopt op te schrijven, zodat ik weet dat ik het kan. Als ik nog tijd over heb, lees ik de cursus nog na om uitgebreider te kijken. Dat hangt ervan af? Ik ben net zo iemand die tot heel laat 's avonds leert, want dat kan ik niet, ik doe veel op voorhand, ik stop op tijd en ga op tijd slapen. De meeste doen dat niet?

Wat verwacht je van je resultaten dit jaar?

Degene die ik heb gekregen waren al heel goed, dus.. het vak van het derde jaar in de vorige module, daar heb ik een beetje schrik voor, het was wel heel anders om zo in het derde jaar te zitten, die hebben allemaal zo net hun stage gedaan en ik heb nog geen stage gedaan. Ik heb daar heel weinig te vertellen.

Hoe komt het dat je een vak van het derde hebt genomen?

Anders had ik enkel nog maar de leergroep en dat zijn niet zo'n zware blokvakken. Dus, ik had zoiets van als ik al een vak kan meenemen, en ik ben ervan door dan wordt het erna minder zwaar.

Knap!

"Ja, volgend jaar gaat het ineens veel drukker worden, dus alles wat ik al kan meepakken is mooi meegenomen."

Wat zou je nog kunnen helpen bij je studie?

"Niet echt. Alleen soms stel ik dingen te lang uit. Misschien iemand die mij wat vaker pusht?"

Wordt je gepusht van thuis uit, op een goeie manier dan?

Ons mama durft zo wel eens, maar die weet ok: ik kan daar niet zo goed tegen, ik zal het dan eerder nog langer uitstellen. Ik denk dat het eerder vrienden zouden moeten zijn die zo zouden moeten zeggen van "blijf maar thuis ipv weg te gaan". Mijn mama weet ook wel dat ik in die dingen redelijk stipt ben, dus.. Maar ze houdt het wel in het oog. Als het dan zo eens wat minder is, zal ze wel zeggen van toen had je toch wat meer kunnen leren ofzo.

Kunnen volgende dingen je helpen?

- Meer hulp van docenten – niet nodig: alles is duidelijk
- Groepstrainingen – neen, leergroepen zijn voldoende
- Vakmonitoraat – ja heel nuttig (ik vind de drempel voor studiegroepjes hoger, jammer dat ze zijn afgeschaft)
- Socio-emotionele begeleiding: niet speciaal
- Studententutoraat: ik maak daar geen gebruik van
- Individuele ondersteuning: nu niet, maar moest er iets zijn dan zou ik daar wel naartoe gaan.
- Informele tips van medestudenten: ja, daar heb ik iets aan.

Kan je jezelf als student in één kernachtige zin omschrijven?

Ik denk dat ik wel een harde werken ben, maar ik zal heel het jaar door geleidelijk aan.

Ik ben gestructureerd op mijn eigen chaotische manier.

Ben je een goede student?

Gemiddeld denk ik..

Bijlage 3: Interview Leerstijl 2 - Onzekere, gerichte leerder

Hoe ziet een gemiddelde dag als student er voor jou uit?

Op een gewone dag, met een vijftal lessen, sta ik een half uur van tevoren op, ga ik mezelf wassen en ontbijt ik heel snel. Dan kom ik met de fiets naar school. Ik zit hier op kot, dus ik kan toch redelijk lang uitslapen. Dan volg ik les op school, twee uurtjes, dan is het middagpauze en ga ik iets eten in de cafetaria of eet ik een broodje. Dan ga ik terug naar de les. De rest van de volgende uren afmaken. Dan ga ik terug naar mijn kot, misschien nog even langs de Delhaize om boodschappen te doen, en dan is het ontspanning. Het is niet dat ik op mijn kot nog veel voor school doe eigenlijk.

Wat doe je 's avonds?

Ik ga redelijk veel weg. Ik zit ook in een studentenvereniging. Ik ga twee keer per week naar een café en op donderdag meestal naar een discotheek.

Zit je hier graag op school?

Ja, ik vind dit wel een leuke school. Het is goed gestructureerd, de lessen komen goed voor. Het is ook altijd, je hebt veel oefengroepen en werkcolleges, dus veel praktijk. Het wordt wel goed verdeeld. Eigenlijk leer je enkel je eigen klas kennen, je hebt met de andere klassen minder contact. Ja, daar zitten wel leuke mensen tussen. Ik vind dat de lectoren vrij dicht bij de studenten staan, dat vind ik wel goed. Het is niet zo dat ze veel hoger dan u staan, je hebt echt wel een vriendschapsband met sommigen.

Ga je altijd naar de les?

Ik ga meestal naar de les. Als we 20 uur les hebben, ga ik er toch een uur of 16.

Welke lessen skip je dan?

Gewoon hoorcolleges, omdat ik vind dat ik die toch wel zelf kan verwerken. Omdat dat dan meer tijdverlies is.

Wat doe je tijdens de les?

Ik zit overal, maakt niet uit naast wie. Ik heb er geen behoefte aan om steeds naast dezelfde persoon te zitten. Ik neem altijd de cursus mee en ik markeer. Moeilijke woorden definieer ik tijdens de les. Ik maak dus geen samenvattingen.

Noteer je voorbeelden?

Ja, die zijn belangrijk.

Heb je wel eens vragen tijdens de les?

Nee.

Mocht je vragen hebben, zou je die dan stellen?

Ik vraag ze eerder aan andere studenten nadien. Als zij dat ook niet weten, dan vraag ik het tijdens de werkcolleges, niet tijdens lessen in een grote aula.

Hoe ga je aan de slag met de leerstof?

Een tweetal weken voor dat de examens beginnen start ik. Ik studeer meestal in de bibliotheek van de universiteit, omdat daar veel andere studenten zijn, dan voel ik dat ik moet gaan leren, dat stimuleert eigenlijk wel. En ik neem mijn cursus, kijk naar mijn inhoudsopgave en vanaf daar begin ik te leren.

Schrijf je tijdens het leren?

Nee, ik maak wel markeringen. Voor sommige vakken maak ik schema's. Maar voor andere vakken niet. Meestal niet

Breng je structuur aan in je cursus?

Ik gebruik verschillende kleuren voor titels en subtitels. Nummeringen vind ik wel belangrijk.

Als je notities neemt schrijf je die dan bij in je cursus?

Ja, want als ze op een ander blad staan kijk ik er niet meer naar.

Oefen je de leerstof in?

Ik probeer altijd een verhaaltje te maken, en probeer te visualiseren.

Stel je jezelf soms vragen bij de cursus?

Tot nu toe niet. Meestal is alles wel duidelijk.

Werk je met een to do-list?

Als ik taken moet maken werk ik wel met een blad waarop staat wat tegen wanneer af moet zijn.

Maak je een planning?

Ik maak wel een planning, maar die loopt meestal niet gepaard hoe ik het wil. Raak ik niet aan een hoofdstuk, dan moet ik de volgende dag dat stuk erbij nemen.

Als je studeert, wanneer studeer je dan?

Als ik om 9.00u examen heb, leer ik van 11 tot 19. Dan ga ik naar mijn kot eten en daarna doe ik niets meer, behalve dan de dag voor het examen. Dan is het wel tot twee drie uur 's nachts.

En dan kan je fris opstaan.

Ik kan opstaan, maar fris ben ik niet. En ik kan nog nadenken.

Waarom heb je gekozen voor orthopedagogie?

Ik vind het leuk met kinderen en jongvolwassenen te werken. En te helpen.

Hiervoor heb ik een jaar EPM gedaan, maar dat is me totaal niet bevallen.

Ik dacht: ik wil op sociaal vlak mensen kunnen helpen.

Wie steunt er je in je studie?

Dat zijn mijn dichtstbijzijnde vrienden.

Mijn ouders ook, maar mijn vrienden kennen mij soms iets beter op studiegebied, ook omdat die soms hetzelfde studeren. En dan kunnen we daarover converseren.

Stimuleren ze je ook?

Ja, als ik een moeilijk moment heb zeggen ze: kom op, dat lukt wel!

Wat verwacht je van je resultaten?

Ik hoop minder dan 5 herexamens en dan de tweede zit alles ophalen. Ik heb nu twee herexamens. Maar ik zie het wel zitten.

Wat zou je kunnen helpen bij je studie?

Misschien toch, als je op kot zit maak je veel vrienden. En die vragen altijd om iets mee te gaan doen. Dus misschien dat ze iets minder vragen om iets mee te gaan doen, dat zou wel helpen. Misschien toch ook naar alle lessen gaan, ook de hoorcolleges.

Vind je nee zeggen tegen je vrienden moeilijk?

Omdat ik ook niet graag wil, ik probeer het te combineren, als ik denk dat het kan. Soms zeg ik wel eens nee.

Wat zou jou kunnen helpen?

- Geen begeleiding: ik ga nu ook naar studenten begeleiding, zodat ze mijn punten mee opvolgen.

- Meer hulp van docenten over leerstof en verwachtingen: nee, dat is voldoende, er staat veel in de ECTS-fiches en tijdens de 7^e week vertellen de lectoren dat ook wel.
- Groepstrainingen: nee
- Vakmonitoraat: dat is wel interessant, omdat je dan ook de vragen van andere studenten hoort.
- Socio-emotionele ondersteuning: nee
- Studententutoraat: nee
- Individuele ondersteuning: ja, dat wel
- Informele tips van studenten: ja zeker. Maar soms schrikt dat ook wel af, bijvoorbeeld wanneer ze zeggen dat een bepaald vak een buisvak is.

Omschrijf jezelf als student eens in één kernachtige zin.

Ik ben flexibel, studeer via de inhoudsopgave. Ik ben een gemiddelde student.

Wat vind je van de LeMo-test?

Ik vond de LeMo-test interessant om te lezen. Het kwam sterk overeen met hoe je zelf bent, met de reamliteit.

Bijlage 4: Interview leerstijl 3 - Zekere, ongerichte leerder

Als ik thuiskom van school, begin ik meteen te werken na even iets te drinken en te eten. Ik start gelijk met het aanduiden en het bijhouden van notities in mijn cursussen. Na het avondeten studeer ik dan gewoon verder als ik niet te moe ben. Dat deed ik vooral ook tijdens de eerste module. Nu probeer ik al eens een avondje niet voor school te werken.

Ik nam bij aanvang van dit academiejaar contact op met de studentenbegeleiding. Daar hoorde ik dat ik vooral aandacht moest besteden aan ontspanning. Ik moet meer leren te ontspannen.

Ik probeer wel naar ALLE lessen te gaan. Ik heb een heel groot zelfdiscipline als het op leren aankomt.

Ik wil mijn vader niet teleurstellen, hij hoopt echt dat ik ga slagen dit schooljaar. Hij heeft uiteraard het beste met me voor en ik wil hem helemaal niet teleurstellen. Bij ons thuis is het credo steeds geweest: "als je hard kan studeren, zal je ook wel echt goede resultaten halen!"

Ik heb vroeger ook al hard moeten studeren om goede punten te kunnen halen. Dat is iets wat nog elke dag bij me opduikt.

Ik probeer me ook heel erg voor te nemen héél hard te werken, elke dag.

Zelf ben ik ook heel perfectionistisch. Ik wil graag goede punten halen om iedereen te tonen wat ik allemaal wel kan. Daar hangt een goede job van af!

Ik ervaar nu meer stress dan in het middelbaar. Het hoger onderwijs is de voorloper van wat ik later wil gaan doen. Het is gericht op mijn toekomst. Ik hecht hier veel belang aan. Ik doe deze opleiding ook heel graag hoor.

Ik noteer tijdens de les alles wat ik niet kan terugvinden in de cursus of op de slides. Ik probeer daarna alles te reconstrueren. **Ik ben vaak te gedetailleerd bezig, mijn samenvattingen of schema's zijn vaak veel te uitgebreid. Ik denk echt dat heel veel dingen belangrijk zijn.**

Hoofdzaken van bijzaken onderscheiden, is voor mij moeilijk.

Tijdens de les komen vragen nooit bij mij op. Als ik vragen heb, dan komen die pas thuis langzaam opborrelen. Ik sta niet zo graag in de volle aandacht in een grote groep. Dat heeft te maken met dat ik me nog niet zo zeker voel. Ik durf lectoren niet te onderbreken als ze iets uitleggen wat ik echt niet begrijp. Dat komt zo'n beetje onbeleefd over. Meestal probeer ik mijn vraag dan later aan iemand anders te stellen. Kritische vragen over de leerstof zelf, heb ik meestal niet.

Ik probeer in mijn cursussen wel **steeds dezelfde kleuren** te gebruiken bij het aanduiden van mijn titels. Ook wanneer het over eenzelfde thema gaat –bijvoorbeeld alles over de ontwikkeling volgens Piaget- dan geef ik aan belangrijke woorden of zinnen eenzelfde kleur. Dat is mijn manier om structuur aan te brengen. Ik heb niet het gevoel dat ik mijn leerstof echt inoefen. Ik werk mijn notities op de powerpoints bij. Daar ben ik in deze module al weer vier weken mee bezig. **Tegelijkertijd heb ik echt het gevoel alsof ik nog niets heb gedaan.** Dat zal ik ook altijd hebben.

Mijn samenvattingen zijn een combinatie van mijn cursussen en die powerpoints. Daar kruipt veel tijd in, maar het helpt me wel.

Ik ben te hard bezig met studeren. **Er wordt thuis echt wel van me verwacht dat ik hard werk. Als ik iets minder werk, dan word ik daar wel meteen op aangesproken.** Ik probeer om de vier uur een pauze te nemen.

Ik stel een to do-lijstje op. Ik heb een planning gemaakt voor de komende weken met mijn deadlines voor de verschillende opleidingsonderdelen. In het weekend werk ik ook telkens voor school, behalve op zondag om de twee weken. Dan ga ik naar de scouts.

Soms twijfel ik of ik wel goed bezig ben. Ik vraag me af of ik dit zal kunnen volhouden op deze manier. **Ik kreeg van de studentenbegeleiding het advies dat ik veel meer moet proberen te ontspannen. Daar voel ik me schuldig over, want dat is tijdsverspilling.** Dan kan ik niet voor school werken. Als gevolg zouden mijn punten veel minder goed zijn, vrees ik.

Ik wil deze opleiding graag doen omdat ik graag mensen wil helpen. Hulp is zo belangrijk in onze samenleving, daar heeft iedereen recht op. Ik denk dan vooral aan kinderen als doelgroep waarmee ik graag zou werken. Ik ben zelf nog heel jong. Als ik met volwassenen zou werken, zouden ze zich wel misschien terecht afvragen wat iemand van mijn leeftijd en beperkte levenservaring kan bijdragen?

Mijn ouders steunen me enorm in deze opleiding. Ik wil graag hippotherapie doen. Mijn vader wil wel mee zoeken naar een studentenjob hierin. Dan krijg ik misschien gemakkelijker een stageplaats in deze sector. Dan combineer ik twee van mijn interesses; paarden en kinderen.

Tijdens de blokperiode voor een examen probeer ik om 9u00 te starten met studeren, zonder te ontbijten. Op een of andere manier kan ik beter studeren als ik nog niet gegeten heb.

Ik werk dan tot 13u00. Ik neem een pauze om te eten. Dan werk ik door tot het avondeten, meestal tot 19u00. Na het avondeten werk ik dan nog tot 22u00. Net voor een examen durf ik ook wel doorwerken tot 24u00. Ik studeer niet de nacht door, dat werkt niet voor mij.

Ik ga nog steeds voor een eerste zittijd. Ik wil heel graag een lange zomervakantie! Daarom ben ik zo gemotiveerd om een 10 te kunnen halen voor elk opleidingsonderdeel.

Waar zou ik nog wat begeleiding kunnen gebruiken/ steun aan hebben:

- **een duidelijk leerstofoverzicht: wat te kennen voor het examen**

- zo veel mogelijk tips van andere studenten

- trainingen rond stressreductie.

Stress is het enige wat mij uit evenwicht kan brengen. Goed omgaan met stress is heel belangrijk voor me.

Ik zie mezelf als student...

“een gemotiveerde student die veeleisend en perfectionistisch is en dus héél hard wil werken.”

Bijlage 5: Interview leerstijl 4 - Onzekere, ongerichte leerder

Ik probeer steeds naar de les te gaan. Ik kan het niet maken om bepaalde lessen te schrappen. Doorheen de dag lukt het me niet zo goed om echt te studeren op school. Dat doe ik dus thuis, hier ben ik te snel afgeleid. Ik probeer springuren wel te gebruiken om zoveel mogelijk aan taken te werken. We krijgen veel opdrachten, dus ik kan mijn tijd goed gebruiken.

Ik ga graag naar school. De sfeer is hier bijvoorbeeld veel warmer dan op andere hogescholen. Dat past ook wel beter bij mij.

Als ik rechtstreeks in het handboek of de cursus volg, mis ik wel wat structuur tijdens de lessen. Daarom focus ik me vooral op de powerpoints van de lectoren tijdens de lessen. **De eerste module deed ik niets met die powerpoints. Nu ben ik begonnen met de slides aan te vullen met mijn eigen bedenkingen of voorbeelden, dingen die nog belangrijk zijn.** Het kan me wat meer structuur geven. Lectoren zeggen tijdens de lessen soms belangrijke dingen die je niet in de cursus kan terugvinden. Het zijn die dingen die ik probeer aan te vullen op de powerpoints.

Tijdens de les komen er zelden vragen in me op. Zelfs als ik met iets zit, zal ik dat niet snel in een volle aula vragen. Ik probeer dat thuis dan nog eens een beetje beter te bekijken. Ik probeer vooraf te lezen en samen te vatten. Zo ben ik voorbereid voor de examens. Ik leer eigenlijk door op te schrijven. **In mijn cursus probeer ik de hoofdzaken wel aan te duiden, hier gebruik ik geen specifieke kleur voor. Wel de pen die op dat ogenblik het dichtst in de buurt ligt. Ik leer vooral mijn samenvatting, tijdens de les probeer ik geen tijd te verliezen met het aanduiden van dingen.**

De notities van in de les gebruik ik in mijn samenvatting. Ik formuleer nooit kritische vragen bij de leerstof. Als ik daarmee moet beginnen!

Ik heb deze studiemethode altijd toegepast. Ik denk er verder niet zoveel over na. Ik weet alleen dat lezen of luidop leren voor mij geen voordeel bieden.

Ik reflecteer zelden over mijn manier van studeren, misschien verlies ik daar tijd mee. Ik weet alleen dat ik vroeger al eens geprobeerd heb om ook op andere manieren te studeren. Maar dat is nooit echt helemaal succesvol gebleken. Door te schrijven en samenvattingen te maken, zijn mijn resultaten beter.

Alleen met de examens maak ik een to-do-lijstje. Zodat ik vooraf wel mijn samenvattingen kan afmaken. Net als mijn taken. Die moeten helemaal achter de rug zijn, vooraleer ik de laatste weken voor de examens kan ingaan. Ik heb geprobeerd een planning te maken. Maar die was eigenlijk veel te streng. Na een tijdje was ik nog alleen bezig met het verplaatsen van de leerstof die ik op een bepaald moment afgewerkt wilde hebben.

Ik probeer wel met een to-do-lijstje te werken, op papier of in mijn hoofd. Soms lijkt ik mezelf niet zo goed in te schatten. Het gebeurt dat ik mezelf onder- of overschat. Zo reserveer ik soms te veel 'te kennen pagina's' per studie-uur.

Ik werk op vrijdag en zaterdag ook voor school. Op zondag niet, dan geniet ik van mijn vrije tijd. Als ik de uren zou optellen, besteed ik best veel uren per week aan mijn schoolwerk.

Ik denk niet dat ik aan mijn eigen studiemethode nog veel kan verbeteren. Ik ben wel tevreden over mijn methode.

Ik vind het heel leuk om met kinderen te kunnen werken. Dat ervaar ik ook in de jeugdbeweging. Daarom lijkt het me tof hier mijn beroep van te maken. Mensen helpen, dat is toch een mooi ideaal. Van thuis uit word ik wel gesteund in mijn studie. Ze zijn erg betrokken. Mijn mama is kleuterleidster en zit dus in dezelfde sector. Ze is heel erg geïnteresseerd in mijn cursussen.

Mijn vrienden doen heel andere dingen, bij hen kan ik niet echt terecht als het over mijn opleiding gaat. Mijn ondersteuning komt voornamelijk van mijn thuisfront.

Net voor een examen probeer ik nog moeilijke dingen gauw te overzien. Ik luister naar muziek onderweg naar school, dan kom vrij ontspannen aan. **Tijdens de examenreeks neem ik om de drie uur een pauze van tien minuutjes. Dat is waarschijnlijk wel te weinig.**

Als er toetsvragen van het examen voorhanden zijn, zal ik die zeker maken. **Maar ik wil geen tijd verliezen met het opstellen en beantwoorden van eigen verzonnen vragen bij de leerstof.**

Waar zou ik nog wat begeleiding kunnen gebruiken/ steun aan hebben:

- **een duidelijk leerstofoverzicht: wat te kennen voor het examen**

- **zo veel mogelijk tips van andere studenten: uitwisseling met anderen bijvoorbeeld in de leergroep**

Ik probeer zoveel mogelijk op mezelf terug te vallen. **Als ik echt niet meer weet hoe ik het moet aanpakken, zal ik wel hulp inroepen van het tutoraat of de studentenbegeleiding. Maar dat is voor mij toch al wel een verdere stap.** Ik probeer problemen eerst zelf op te lossen.

Ik zie mezelf als student...

“een doorzetter. Ik kan echt heel hard werken blijven volhouden als het moet. Mijn limiet ligt heel erg ver.”